

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 214)

**Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında
Kanun Tasarısı ile Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Ya-
pılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Millî Savunma ve Adalet
Komisyonları Raporları (1/378, 1/532)**

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/196-342/2695

22.6.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığımıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci mad-
desi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenme-
si Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

11394 Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.
Başbakanlık
Kanunlar ve Kararlar
Genel Müdürlüğü
Sayı : B.02.0.KKG/196-342/1847

3.5.1996

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 78 inci mad-
desi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenme-
si Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

11442 Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG/101-389/05536

21.8.1992

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 6.8.1992 tarihinde kararlaştırılan "Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Süleyman Demirel

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Asker kişilerin suç ve cezalarını düzenleyen 1632 sayılı Askerî Ceza Kanunu 1930 tarihli'dir. Askerî kabahat niteliğindeki bazı hafif suçların 16.6.1964 tarihli ve 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkındaki Kanunla, Askerî Ceza Kanununun kapsamından çıkarılmasından bu yana önemli bir değişiklik yapılmamıştır.

Askerî Ceza Kanunu, Türk Ceza Kanunu gereğince de suç teşkil eden bir çok fiili bünyesine almış, bir bölümü için Türk Ceza Kanununa atıf yapmış, bir bölümü için ise, ceza tayin etmiştir. Türk Ceza Kanununda yapılan müteaddit değişiklikler ile cezalar artırılmış veya suç unsurları değiştirilmiş, Askerî Ceza Kanununda bu doğrultuda değişiklikler yapılmadığı için anılan kanunların hükümleri arasında aşırı farklılıklar doğmuştur. Esasen 1965 yılından itibaren Askerî Ceza Kanununda değişiklik yapılması çalışmaları sürdürülmüş, ancak hazırlanan tasarılar çeşitli nedenlerle bugüne kadar kanunlaştırılamamıştır.

Bilindiği üzere, Türk Ceza Kanununun tümtüyle değiştirilmesi yolundaki çalışmalar Adalet Bakanlığınca sürdürülmekte olup, oluşturulan komisyon çalışmalarının kamuoyu ve bilimsel kurumlardaki tartışmalara bağlı olarak uzayacağı ve hazırlanacak taslağın kanunlaştırılmasının çok uzun bir süreyi gerektireceği değerlendirilmektedir.

Askerî Ceza Kanununun sadece askerî suçların unsur ve cezalarını kapsamı, Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil edecek eylemlerin unsur ve cezaların atıf yoluyla belirlenmesi en sağlıklı yol olacağından, bu aşamada Askerî Ceza Kanununun kod kanun halinde düzenlenmesi sakıncalı olacaktır. Ancak, aşağıda belirtilen sebeplerle Askerî Ceza Kanununda kısmî değişiklikler yapılması kaçınılmaz olmuştur.

1. Askerî Ceza Kanununun düzenlendiği yıllarda astsubaylar gedikli erbaş statüsünde olduklarından, bunlar, haklardaki cezalar ve bu cezaların yerine getirilme usulleri bakımından erat arasında sayılmışlardır. Oysa 2.7.1951 tarihli ve 5802 sayılı Astsubay Kanunu ile bunların ast komuta kademelerinde eğitim, sevk ve idare ile diğer idarî işlerde subaya yardımcı olarak görevlendirilen askerî kişiler oldukları vurgulanmış; kaynak, yetiştirilme, yükselme, aylık ve diğer özlük hakları subaylarda olduğu gibi 926 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanununda düzenlenmiştir. Buna karşılık astsubaylar suç ve cezalar yönünden ve Askerî Ceza Kanununun uygulanmasında hâlâ erat sınıfından görülmekte, onlarla birlikte işleme tabi olmak gibi bir durumla karşı karşıya bulunmaktadırlar.

2. Türk Ceza Kanununa göre suç teşkil eden birçok eylem, Askerî Ceza Kanunu bünyesinde yer almakta ve cezaları da belirtilmiş bulunmaktadır. 1930'lu yılların geleneği gereği, cezaların sadece üst sınırı tayin edilmiş, alt sınırı gösterilmemiştir. Mahkemelerin temel cezaı tayinde takdir hakları bulunmakla beraber, bu takdir Askerî Yargıtay denetimine tabi kalmakta ve asgarî haddenden uzlaşma hali çoğu kez bozma sebebi olmaktadır. Dolayısıyla hüküm mahkemeleri üç veya beş yıla kadar hapis cezasını gerektiren bir suçtan ötürü yedi gün hapis cezası tayin etmek gibi bir durumla karşı karşıya kalmakta ve uygulama bu yolda gerçekleşmektedir.

3. Türk Ceza Kanununun tamamlayıcı nitelikte bulunan 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunla, otuz güne kadar olan kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezaların para cezası veya öngörülen tedbirlere çevrilmesi zorunluluğu, 3355 sayılı Kanunla yapılan değişiklik ile de uygulamada asıl mahkûmiyetin bu madde hükümlerine göre çevrilen para cezası veya tedbir olacağı hükmü getirilmiştir. Askerî Ceza Kanununun 30, 32 ve 35 inci maddelerinde, hırsızlık, emniyeti suiistimal, dolandırıcılık, yalan yere şahidlik, ihtilas ve benzeri yüz kızartıcı suçlardan hapis cezasıyla cezalandırılanların Türk Silahlı Kuvvetlerinden tardlarına, ihraçlarına veya rütbelerinin geri alınmasına karar verileceği, hükümde yazılı olmasa bile bu cezaların idarece re'sen uygulanacağı öngörülmüştür. Bu fer'i cezaların uygulanabilmesi, mûhkûmiyet hükmünün mutlaka hürriyeti bağlayıcı bir ceza olması kaydına bağlıdır. Oysa 3355 sayılı Kanunla, asıl mahkûmiyet çevrilen para cezası veya tedbir olarak değiştirilmiş olduğundan, söz konusu askerî fer'i cezalar uygulanamaz hale gelmiştir. Devlet memurları ile hâkimler ve savcılar yönünden bu sakınca 11.9.1987 tarihli ve 276 sayılı Kanun Hükümünde Karamame ile 657 ve 2802 sayılı kanunların ilgili hükümlerinde değişiklik yapılmak suretiyle giderilmiştir. Askerî Ceza Kanununda kanun hükmünde karamame ile değişiklik yapılması ve uyum sağlanması mümkün olmamaktadır.

4. Türk Ceza Kanunu gereğince cezayı gerektiren, ancak Askerî Ceza Kanununda yazılı olduğu için ceza haddi Türk Ceza Kanunundan çok aşağılarda kalan suçlar için verilen cezaların azlığına, 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun tedbire çevirme ve şartlı salıverme hükümleri de eklenince, etkinlik ve caydırıcılık vasıfları tamamen kalmaktadır.

Bu nedenle Tasarıda, yukarıda temas olunan aksaklıkları giderecek hükümlere yer verilmiştir. Bu suretle Askerî Ceza Kanununda uzun süredir yapılması tasarlanan kod düzenlemenin, bugüne kadar gerçekleştirilememiş olmasının yarattığı ihtiyaçlar, öncelik ve önem arzeden konular bakımından kısmen karşılanmış olacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile "asker kanununu beraber götürür" ilkesinden hareketle, yabancı ülkelerde askerî suç işleyen asker kişilerin, bu suçlardan ötürü Türkiye'de suç işlemiş gibi sorumlu tutulmaları kuralı getirilmektedir. Bu düzenleme, yurt dışında bulunan asker kişilerin işlenen askerî suçların mutlaka kovuşturulması ve bu suretle disiplin ve devletin itibarının korunması ihtiyacından doğmuştur. Ancak bu kuralın uygulanabilmesi için suçun öncelikle askerî bir suç olması ve yabancı ülkedeki bir Türk askerî küt'asında, karargâhında, kurumunda veya bir esir kampında veyahut da resmî bir görevin yerine getirilmesi sırasında işlenmesi şarttır. Buna karşılık maddede suçun nev'i ve cezanın miktarı bakımından bir sınırlama getirilmemektedir. Madde hükmüne göre; yabancı ülkede buldukları sırada bu madde kapsamında kalacak şekilde suç işleyen asker kişiler, haklarında yabancı ülkede hüküm verilmiş olsa bile, Millî Savunma Bakanının talebi üzerine Türkiye'de tekrar yargılanacaklardır. Bu halde, yabancı ülkede verilip infaz edilen ceza, verilecek cezadan indirilecek, ceza nev'ileri farklı olduğu takdirde yetkili mahkeme yapılacak indirimi de belirleyecektir.

Madde 2. - Madde ile, evvelce yapılan yasal düzenlemelerle "askerî memur" kaynağının söndürülmüş, astsubay, uzman erbaş ve uzman jandarmaların statülerinin değiştirilmiş olması nedeniyle Askerî Ceza Kanununun kısa hapis cezalarıyla ilgili hükmünde gerekli uyarılama yapılmaktadır. Ayrıca bu maddede 211 sayılı Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanununun, "bütün sivil personelin emrinde çalıştıkları askerî amirlere karşı ast durumunda olduklarına ve 211 sayılı Kanunun 14 üncül maddesinin asta tahmil ettiği vazifeleri aynen yapmaya mecbur bulduklarına, aksine hareket edenlerin ise, askerlerin tabi olduğu cezai müeyyidelere tabi tutulacaklarına" ilişkin 115'inci maddesi ile, 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluşu, Yargılama Usulü ve Disiplin Suç ve Cezaları Hakkında Kanunun, askerî öğrencilere oda hapsi cezası verilebileceğine ilişkin 38 ve 46'ncı maddeleri hükümlerine istinaden, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları ve askerî öğrencilere kısa hapis cezası verilebileceği açık bir hükme bağlanmıştır. Bu hükümle, anılan unsurlar bakımından yeni bir ceza getirilmemekte, sadece bunlarla ilgili disiplin cezaları uygulamasında karşılaşılan tereddütlerin giderilmesi amaçlanmaktadır. Bu düzenlemede kısa hapis cezalarının nispetlerine dokunulmamış olup, askerî orta, lise ile eşidi okullar öğrencilerine kısa hapis cezası verilemeyeceğine ilişkin esas muhafaza edilmiştir.

Madde 3. - 2'nci maddede açıklanan gerekçe, bu madde bakımından da geçerlidir. Madde ile, yürürlükteki kısa hapis cezalarının mahiyeti, neticeleri ve yerine getirilmesiyle ilgili esaslara dokunulmaksızın sözü edilen hususlarda astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman erbaş, uzman jandarma ve askerî öğrenciler bakımından 1632 sayılı Kanunun 24 üncü maddesinin kapsamı genişletilmiştir. Ayrıca bu madde ile düzenleme yapılırken, 24 üncül maddenin birinci fıkrasının (C) bendinde yer alan "kısa hapis cezalarında maaş ve tahsisatın tam olarak verileceğine" ilişkin hüküm, 23 üncü maddenin (E) işaretli fıkrasında da mevcut olduğundan, lüzumsuz tekrardan kaçınılmış ve anılan hükme bu maddede yer verilmemiştir.

Madde 4. - Madde ile fer'î askerî cezalar; "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma", "Rütbenin Geri Alınması" ve "Askerî Öğrencilik Hukukunu Kaybetirme" cezaları olarak yeniden düzenlenmekte ve "İhraç" ile "Tard" fer'î cezaları kaldırılmaktadır.

Bilindiği üzere Askerî Ceza Kanununun yürürlükteki hükümlerine göre tard fer'î cezası, ihraç fer'î cezasına nazaran, ilgilinin emeklilik hakkının kaybı ile diploma ve şahadetnamelerinin geri alınması sonuçlarını doğurmaktadır. Ancak bir kimseyi emeklilik hakkından yoksun kılmak, hükümlü kadar ailesini de mağdur eden bir netice olup, bu hüküm "cezaların şahsiliği" prensibine aykırı düşmektedir. Kaldı ki hizmet esnasında kazanılmış olan emeklilik vesair hakların kaybedilmesine ilişkin hüküm, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanununun 92'nci maddesiyle aynı konuda yeni hüküm sevk edilmesi ve 30.5.1961 tarihli ve 241 sayılı Kanunun 2'nci maddesi hükmü karşısında yürürlükten kalkmış bulunmaktadır. Nişan ve madalyalar ile diploma ve şahadetnamelerin geri alınmasına ilişkin hükme gelince, bu hüküm uyarınca geriye alınacak diploma ve şahadetnameler ile nişan ve madalyalar askerî makamlarca verilenlerdir. Orduya mensup meslek erbabının ve hizmete ayrılan yedek subayların mesleklerine ait diplomalarının bu madde gereğince geri alınmasına imkân yoktur. Aynı suçu işleyen bir mühendisin, mühendislik diploması geri alınmaz iken, harp okulu mezunu bir subayın diplomasının mevcut hükme göre geri alınması, eşitlik ilkesini zedelemektedir. Nişan ve madalyalar ise, kişiye gösterdikleri başarıları nedeniyle verilmiştir. Bunlardan onu mahrum etmek, başarılarını da yok sayma sonucunu doğurmaktadır. Kaldı ki, subay ve astsubay olması artık imkânsız hale gelen bir kişinin nişan veya madalyasının olması da bir anlam taşımayacaktır. Bu nedenle tard fer'î cezası bakımından geçerli olan ve yukarıda sözü edilen hukukî neticelerin, haklı bir gerekçesi ve pratikte kıymeti kalmadığından, bu hükümler Tasarıya alınmamıştır. Benimsenen bu esas karşısında, tard ve ihraç fer'î cezalarının mahiyeti ve neticeleri arasındaki farklılık ortadan kalktığından, Tasarıda sözü edilen fer'î cezalar yerine geçmek üzere "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma Cezasına" yer verilmiştir.

Madde 5. — Tasarruflun 5 inci maddesiyle, 4 üncü maddenin gerekçesinde açıklanan sebeplerle 1632 sayılı Kanunun 30, 31, 32 ve 33 üncü maddelerinde hükme bağlanmış olan tard ve ihraç cezaları birleştirilerek, "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma" cezası adı altında bir fer'i ceza haline getirilmiştir. Diğer taraftan 5802 sayılı Astsubaylar Hakkında Kanun ile, gedikli erbaşlar erat statüsünden çıkarılmış ve nevi şahsına münhasır bir hukukî duruma sahip olmuşlardır. Böylelikle 1632 sayılı Kanundaki "Rütbenin Geri Alınması" cezasının bu kimseler bakımından tatbiki uygun görülmemiş ve bunlar hakkında da zarurî olarak "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma" cezası kabul olunmuştur.

Maddenin ilk fıkrasında "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma Cezasının" kimler hakkında uygulanacağı tek tek gösterilmiş ve fıkranın (A) ve (B) bentlerinde bu fer'i cezanın verilmesinin zorunlu olduğu haller sayılmıştır. Fıkra hükmüne göre, bu hallerde mahkemece fer'i cezaya hükmedilmemiş ve fer'i ceza, hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, hükümlü için kazanılmış hak doğurmayacak ve çıkarma işlemi idarece re'sen uygulanacaktır. Birinci fıkranın(A) bendinde "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma Cezasının" tatbiki için, bu bentte yazılı hürriyeti bağlayıcı cezalardan birisiyle hükümlülük hali aranmış, buna karşılık fıkranın(B) bendinde, bu bentte sayılan suçlardan yargılanıp hüküm giymek "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma" fer'i cezasının uygulanması için yeterli sayılmıştır. Bu hükme göre bir kimse (B) bendinde yazılı suçlardan birisiyle, örneğin zimmet suçu ile yargılanarak hürriyeti bağlayıcı bir ceza ile cezalandırılrsa ve bu ceza neticesinde 647 sayılı Kanunda öngörülen tedbirlerden birisine çevrilse bile, bu şahıs hakkında "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma" fer'i cezası mutlaka uygulanacaktır.

Maddenin ikinci fıkrasında "Türk Silahlı Kuvvetlerinden Çıkarma" fer'i cezasına takdiren hükümlenilecek haller sayılmıştır. Madde hükmüne göre, askerî mahkemeler taksirli suçlar-hariç olmak üzere bir sene veya daha az hapis cezasıyla birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma fer'i cezasına da hükmedebileceklerdir. Bu konuda takdir hakkı kullanılırken fiilin mahiyeti ve suçlunun kişiliği dikkate alınacaktır.

Madde 6. — Madde ile, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma fer'i cezasının niteliği ve sonuçları düzenlenmektedir. Madde hükmüne göre, bu fer'i cezanın niteliği, hükümlünün Silahlı Kuvvetlerle ilgisinin kesilmesi olup, bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın askerî rütbe ve memuriyetlerin kaydedilmesi ve Silahlı Kuvvetlere subay, astsubay, uzman jandarma ve Devlet memuru olarak tekrar kabul edilmeme sonuçlarını doğuracaktır.

Madde 7. — Madde ile, askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası, niteliği ve sonuçları düzenlenmektedir. Maddede genel olarak "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" cezası için benimlenen esaslar, bu fer'i ceza bakımından da ölçü alınmıştır. Askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezasının zorunlu olarak uygulanacağı haller maddenin birinci fıkrasının (A) ve (B) bentlerinde, bu cezanın takdiren verileceği haller ise maddenin ikinci fıkrasında düzenlenmiştir. Yalnız madde hükmüne göre bu fer'i cezaya takdiren hükmedilebilmesi için, şahsın mutlaka bir askerî mahkemede yargılanması ve cezalandırılması ve ayrıca cezanın şahsî hürriyeti bağlayıcı bir ceza olması şarttır. Askerî mahkemece maddenin ikinci fıkrasında öngörülen bir cezaya hükmedilmiş ancak bu ceza neticede 647 sayılı Kanunda öngörülen tedbirlerden birine çevrilmiş ise, artık bu fer'i cezaya hükmedilemeyecektir.

Maddenin üçüncü fıkrasında bu fer'i cezanın sonuçları düzenlenmiş olup fıkra hükmüne göre, bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın askerî öğrencilik sıfatının ve muvazaf askerî personel yetiştiren askerî okullara girme hakkının kesin olarak kaybı sonuçlarını doğuracaktır.

Madde 8. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 34 üncü maddesi yeniden düzenlenmekte, memuriyetten mahrumiyet cezasının uygulanacağı kişilerin kapsamına açıklık getirilmekte ve genişletme yapılmaktadır. Maddede genel olarak yürürlükteki 34 üncü maddede yer alan esaslar muhafaza edil-

miştir. Madde ile mevcut esaslara ilave olarak, bir seneden fazla memuriyetten mahrumiyet cezasına hükümlülük hali, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma sebebi olarak kabul edilmiştir. Ayrıca maddenin son fıkrasında, altı aydan fazla memuriyetten mahrumiyet cezası alan uzman jandarma ve uzman erbaşların Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilgilerinin kesilmesi öngörülerek, Askerî Ceza Kanununun hükümleriyle, 3466 sayılı Uzman Jandarma Kanununun ve 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanununun hükümleri arasında paralellik ve sistemde bütünlük sağlanmıştır.

Madde 9. — Madde ile, rütbenin geri alınması cezasının; niteliği, sonuçları ve yerine getirilmesiyle ilgili esaslar düzenlenmektedir. Astsubaylar 5802 sayılı Astsubay Kanunu ve 926 sayılı Kanunun ilgili hükümleriyle, uzman jandarmalar 3466, uzman erbaşlar ise 3269 sayılı Kanunlarla özel statülere kavuşturulduklarından ve bu personel 1632 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kapsamına dahil edildiklerinden, rütbenin geri alınması cezasının kapsamı yükümlü erbaşlarla sınırlandırılmıştır.

Madde 10. — Bu Tasarı ile fer'î cezalarda yapılan değişikliklerle, 353 ve 1402 sayılı Kanunların cezaların infazına ilişkin hükümlerinde önceki yıllarda yapılmış olan düzenlemelerin zorunlu kıldığı bir uyarılama yapılmaktadır.

Madde 11. — Madde ile, askerî mahkemelerce mahkûm olan askerî şahıslar hakkında şartla salıverilme ve şartla salıverilme kararının geri alınması konularında Türk Ceza Kanunu ve Cezaların İnfazı Hakkında Kanun hükümlerine yollama yapılmakta; ancak, şartla salıverilen askerî şahısların tamamlanacak askerî yükümlülükleri varsa tahliyelerinden sonra tamamlattırılması esası muhafaza edilmektedir.

Madde 12. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 67 nci maddesinde düzenlenmiş bulunan “yabancı memlekete firar” suçunun unsurları bakımından uygulamada karşılaşılan tereddütleri giderecek bir düzenleme yapılmaktadır.

Madde 13. — Madde ile, mehil içinde yakalanmakla sona eren firar suçunun cezası, 14.6.1989 tarihli ve 3574 sayılı Kanun, 1632 sayılı Kanunun 66 nci ve 67 nci maddelerinde düzenlenen firar ve yabancı memlekete firar suçlarının cezalarında yapılan artırım paralelinde artırılmakta ve bu suçta gün unsurunun aranmayacağı ve cezanın artırılarak verileceği haller, ikinci fıkra olarak maddeye ilave edilmektedir.

Madde 14. — Madde ile, cezanın nevi ve miktarına bakılmaksızın erbaşların rütbelerinin geri alınacağı hallerin kapsamına, izin tecavüzü suçu da eklenmektedir. Madde hükmüne göre, firar ve izin tecavüzü suçlarından hüküm giyen yükümlü erbaşların rütbelerinin geri alınmasına hükmedilecektir.

Madde 15. — Madde ile, tutukevi veya cezaevinden kaçmak ve kaçıma aracı olmak suçları bakımından, cezanın etkinliğinin artırılması ve ceza adaletinin sağlanması amacıyla, Türk Ceza Kanununun hükümlerine yollama yapılmaktadır. Ancak bu düzenlemede, askerî ceza ve tutukevlerinden altı gün veya daha fazla süre ile kaçan asker kişilerin fiilleri aynı zamanda firar suçunu oluşturacağından ve bu suç için Askerî Ceza Kanununun 66 nci maddesinde öngörülen cezanın asgarî haddi de bir yıl olduğundan, maddenin ikinci fıkrasında, askerî ceza ve tutukevlerinden altı gün veya daha fazla süre ile kaçan asker kişilere verilecek hapis cezasının veya asıl cezaya ilave olunacak hürriyeti bağlayıcı cezanın bir yıldan az olamayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 16. — Madde ile, göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçmak, infaz şartlarına uymamak ve kaçıma aracılık etmek suçları bakımından yürürlükteki 77 nci maddede mevcut boşlukları giderecek bir düzenleme yapılmaktadır. Maddenin üçüncü fıkrasında, terk fiilinin altı gün veya daha fazla devam etmesi hali, 1632 sayılı Kanunun 66 nci maddesinde müeyyideye bağlanan firar suçu-

na eşdeğer bir fiil olduğundan, bu halde verilecek cezanın bir yıldan az olamayacağı hükmüne bağlanmıştır.

Madde 17. - Madde ile, genel gerekçede açıklanan nedenlerle, cezanın etkinliğinin artırılması ve caydırıcılığın sağlanması amacıyla askerlikten kurtulmak için hile yapanların fiillerine iştirak edenlere az vahim hallerde verilecek cezanın asgarî haddi altı aya yükseltilmektedir.

Madde 18. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 82 nci maddesi, 477 sayılı Kanunun 47 nci maddesi hükmü gözönünde tutularak yeniden düzenlenmekte ve amir veya üste saygısızlık ve tehdit suçlarının cezası, bu fiillerin ağırlığı ile orantılı olarak artırılmaktadır. Bu suretle Askerî Ceza Kanunu ile Türk Ceza Kanununda benzer fiiller için öngörülen cezalar arasında paralellik sağlanmış olacaktır.

Madde 19. - Madde ile, genel gerekçede açıklanan sebeplerle, amir ve üste hakaret suçunun basit hali için 1632 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında öngörülen cezanın asgarî haddi, sözlü edilen suçun ağırlığıyla orantılı olarak üç aya yükseltilmektedir.

Madde 20. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 87 nci maddesinde düzenlenmiş bulunan emre itaatsizlikte ısrar suçunun unsurları bakımından uygulamada ortaya çıkan tereddütleri giderecek bir düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca bu maddede, verilen hizmete ilişkin bir emri hiç yapmayan bir kimsenin fiili ile, bu emrin yerine getirilmesini söz veya fiili ile açıkça reddeden veya emir tekrar edildiği halde bu emri yerine getirmemekte ısrar edenlerin fiilleri farklı müeyyidelere tabi tutulmuştur.

Madde 21. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 88 inci maddesinde düzenlenen toplu asker karşısında veya hizmetten savuşmak için veya silahlı iken işlenen itaatsizlik suçunun cezası, bu fiillerin ağırlıklarıyla orantılı olarak artırılmaktadır.

Madde 22. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrasında düzenlenen büyük zararlar veren itaatsizlik suçunun unsurları ve cezası ile ilgili belirsizlikleri giderecek bir düzenleme yapılmaktadır.

Madde 23. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 115'inci maddesinde düzenlenmiş bulunan memuriyet nitfuzunun sair suretle kötüye kullanılması suçunun unsurları bakımından, uygulamada ortaya çıkan tereddütleri giderecek bir düzenleme yapılmakta ve bu suçun basit ve mevsuf halleri arasında ayırım yapılarak, bu fiillerin cezaları, ağırlıklarıyla orantılı olarak artırılmaktadır.

Madde 24. - 1632 sayılı Kanunun 130 uncu maddesinde müeyyideye bağlanmış bulunan suçun unsurları, aynı Kanunun 137 nci ve 477 sayılı Kanunun 52 nci maddesinde yazılı suçların unsurlarıyla karışmakta ve uygulamada tereddütlere yol açmaktadır. Bu nedenle bu madde ile, sözlü edilen tereddütleri giderecek bir düzenleme yapılmakta ve maddede sayılan fiiller için öngörülen cezanın asgarî haddinde, bu fiillerin ağırlığıyla orantılı olarak artırım yapılmaktadır.

Madde 25. - Madde ile, genel gerekçede açıklanan nedenlerle, 1632 sayılı Kanunun 131 inci maddesinin birinci fıkrasının az vahim hallerle ilgili hükmünde cezanın etkinliğinin artırılması ve ceza adaletinin sağlanması amacıyla, bu hükümde öngörülen cezanın asgarî haddinde artırım yapılmaktadır.

Madde 26. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 132 nci maddesinde öngörülen cezanın asgarî haddi artırılmakta ve bu suretle benzer fiiller için Askerî Ceza Kanunu ve Türk Ceza Kanununda öngörülen cezalar arasında paralellik kurularak ceza adaleti sağlanmaktadır.

Madde 27. - Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 143 üncü maddesinde müeyyideye bağlanmış bulunan fiillerin cezası, genel gerekçede açıklanan nedenlerle, cezanın etkinliğinin artırılması ve ceza

adaletinin sağlanması amacıyla bu fiillerin ağırlığıyla orantılı olarak artırılmakta ve cezanın asgari haddi bir yıla çıkarılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrası hükümlü, fiilin ceza kanunlarına göre daha ağır bir suç teşkil etmesi hali dikkate alınarak düzenlenmiş ve bu takdirde cezanın o ceza kanununa göre tayin edileceği hükme bağlanmıştır.

Maddenin üçüncü fıkrasında cezanın artırılarak verileceği haller gösterilmektedir.

Madde 28. — Türk Ceza Kanununun 141 ve 142 nci maddeleri, 12.4.1991 tarihli ve 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu ile kaldırıldığından, madde ile Askerî Ceza Kanununun 148 inci maddesindeki bu maddelere ilişkin hükümler kaldırılmakta ve madde yeniden düzenlenmektedir.

Madde 29. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 153 üncü maddesinde, bu Tasarıyla fer'i cezalarla ilgili olarak yapılan düzenlemenin icap ettirdiği bir değişiklik yapılmaktadır.

Maddenin ikinci fıkrasında, bir kimseyle gayri tabii mukarenette bulunmak veya bu fiili kendisine rızasıyla yaptırmak fiilleri ile ilgili bir düzenleme yapılmıştır. Maddede, bu fiilleri işleyen asker kişiler hakkında, fiilleri bir başka suç oluştursa bile ayrıca suçlunun statüsüne göre Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma veya rütbenin geri alınması fer'i cezalarına hükmedilmesi öngörülmektedir.

Madde 30. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 165 inci maddesi, Tasarıyla benimsenen esas ve yapılmakta olan diğer değişikliklere uygun olarak yeniden düzenlenmektedir.

Madde 31. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 166 ncı maddesi günün şartlarının gerektirdiği bir düzenlemeye tabi tutulmakta ve aylık kesilmesi cezasında, kesinti miktarının bin liradan aşağı olamayacağı hükme bağlanmaktadır.

Madde 32. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 171 inci maddesine bağlı cetvel, Tasarıyla benimsenen esas ve yapılmakta olan değişiklikler doğrultusunda yeniden düzenlenmektedir.

Madde 33. — Madde ile, disiplin amirlerine vekâlet edenlerin ceza yetkileri, uygulamada karşılaşılan tereddütleri giderecek bir tarzda düzenlenmektedir.

Madde 34. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun 185 inci maddesi Tasarıyla benimsenen esas ve yapılmakta olan değişikliklere bağlı olarak yeniden düzenlenmektedir.

Madde 35. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunda yer alan bazı ibarelerde, evvelce ilgili mevzuata yapılmış olan değişikliklerle, bu Tasarıyla yapılmakta olan değişikliklerin gerektirdiği bir düzenleme yapılmaktadır.

Madde 36. — Madde ile, 1632 sayılı Kanunun, bu Tasarıyla yapılan düzenlemeler nedeniyle hükümsüz kalacak olan hükümleri yürürlükten kaldırılmaktadır.

Madde 37. — Yürürlük maddesidir.

Madde 38. — Yürütme maddesidir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/101-389/4495

15.9.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Millî Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.8.1999 tarihinde kararlaştırılan "Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Askerî Ceza Kanununun üçüncü babı dördüncü fıslının 79, 80 ve 81 inci maddelerinde düzenlenen kendisini askerliğe yaramayacak hale getirmek, başkasını askerliğe yaramayacak hale getirmek ve askerlikten kurtulmak için hile yapmak suçlarına dair ceza hükümleri ile Anayasada yer alan ve her Türke bir hak ve ödev olarak yüklenen askerlik ödevinden kaçmak isteyen ya da kaçan kişileri cezalandırmak amaçlanmıştır.

Askerî Yargıtayın içtihatlarına ve uygulamaya göre, bu tür fiilleri işleyen kişilerin cezalandırılabilmesi için, kendilerinde "askerlikten kurtulma özel kastı" bulunmalıdır. Örneğin intihar kastı ile kendisini sakatlayan ya da yaralayan kişilerin fiilleri suç oluşturmamaktadır.

Suçun karşılığı olan cezanın aşağı haddi 1 sene hapis cezası olduğundan yargılama sırasında iyi hali görülmüş olan sanıkların cezaları, Türk Ceza Kanununun indirim hükümleri uygulanarak 1 yıldan daha aşağıya indirilmekte ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesi uyarınca da bir yıla kadar olan kısa süreli hürriyeti bağlayıcı cezalar para cezasına çevrilmektedir.

Askerî Ceza Kanununun üçüncü babının dördüncü fıslında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar, Askerî Ceza Kanununun 47 nci maddesi uyarınca ertelenmemektedir. Bununla birlikte belirtilen suçlar uygulamada sırf askerî suç sayılmadığından bu suçlardan dolayı verilen hürriyeti bağlayıcı cezaların para cezasına çevrilmesi imkânı bulunmakta, bu ise cezaların caydırıcılık niteliğini ortadan kaldırmaktadır. Bu nedenle sırf askerî suçlarla ilgili 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun 4 üncü maddesinde yazılı para cezasına veya tedbire çevirme yasağı, Askerî Ceza Kanununun üçüncü babının dördüncü fıslında yazılı 79, 80 ve 81 inci maddelerdeki suçlar için de getirilmektedir.

Askerlik görevinden kurtulmak isteyen suçlular etkili bir şekilde cezalandırılmadıkları takdirde, suç işleme temayülünde bir artış olduğu ve disiplinin bozulduğu gözlenmektedir.

Bu nedenlerle, Askerî Ceza Kanununun 47 nci maddesinde bu tür suçlardan verilen cezaların para cezasına çevrilmesini engelleyici bir değişiklik yapmak gereği hasıl olmuş ve Tasarı bu amaçla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. – Askerî Ceza Kanununun 47 nci maddesinin (A) bendinde, "Askerî Ceza Kanununun üçüncü babının dördüncü fıslında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez ve para cezasına veya tedbirlerden birine de çevrilemez" şeklinde bir değişiklik yapılarak, halen tecil edilemeyen bu suçlardan dolayı verilen cezaların para cezasına veya diğer bir tedbire çevrilmesinin önlenmesi amaçlanmaktadır.

Madde 2. – Yürürlük maddesidir.

Madde 3. – Yürürlme maddesidir.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
ASKERİ CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI

MADDE 1. — 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun değişik 47 nci maddesinin başlığı ve (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Cezaların tecili ve hüriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler:”

“A) Askerî mahkemelerden Askerî Ceza Kanununun üçüncü babının dördüncü faslında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez ve para cezasına veya tedbirlerden birine de çevrilemez. Aynı Kanunun üçüncü babının üçüncü faslı ile 84 üncü maddesi hariç olmak üzere beşinci ve 130 uncu maddesi hariç olmak üzere sekizinci fasıllarında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez. Ancak fiili işlediği zaman 18 yaşını doldurmamış çocuklara hüküm zamanında 70 yaşına girmiş olanların mahkûm oldukları bir seneden az hapis cezaları tecil olunabilir.”

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Bülent Ecevit

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd. <i>D. Bahçeli</i>	Devlet Bak. ve Başb. Yrd. <i>H. H. Özkan</i>	En. ve Tab. Kay. Bak. ve Baş. Yrd. <i>M. C. Ersümer</i>
Devlet Bakanı <i>R. Önal</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. T. Toskay</i>	Devlet Bakanı <i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. Ş. S. Gürel</i>	Devlet Bakanı <i>S. Somuncuoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>Y. Yalova</i>
Devlet Bakanı <i>M. Yılmaz</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. R. Mirzaoğlu</i>	Devlet Bakanı <i>R. K. Yücelen</i>
Devlet Bakanı <i>H. Gemici</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. Ş. Üşenmez</i>	Devlet Bakanı <i>E. S. Gaydalı</i>
Devlet Bakanı <i>F. Ünlü</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. A. Çay</i>	Devlet Bakanı <i>M. A. İrtemişlik</i>
Adalet Bakanı <i>Prof. Dr. H. S. Türk</i>	Millî Savunma Bakanı <i>S. Çakmakçıoğlu</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Tantan</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. Cem</i>	Maliye Bakanı <i>S. Oral</i>	Millî Eğitim Bakanı <i>M. Bostancıoğlu</i>
Bayındırlık ve İskân Bak. <i>K. Aydın</i>	Sağlık Bakanı <i>Doç. Dr. O. Durmuş</i>	Ulaştırma Bakanı <i>Prof. Dr. E. Öksüz</i>
Tarım ve Köyişleri Bak. <i>Prof. Dr. H. Y. Gökalp</i>	Çalışma ve Sos. Güv. Bak. <i>Y. Okuyan</i>	Sanayi ve Ticaret. Bak. <i>A. K. Tanrıkulu</i>
Kültür Bakanı <i>M. İ. Talay</i>	Turizm Bakanı <i>E. Mumcu</i>	Orman Bakanı <i>Prof. Dr. N. Çağan</i>
	Çevre Bakanı <i>F. Aytekin</i>	

Milli Savunma Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Milli Savunma Komisyonu

Esas No. : 11378, 11532

Karar No. : 26

21.10.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milli Savunma Bakanlığınca hazırlanan ve Başbakanlıkça 22.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve 29.6.1999 tarihinde Başkanlıkça Tali Komisyon olarak Komisyonumuza, Esas Komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilen 1/378 Esas Numaralı "Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" Komisyonumuzun 14.10.1999 tarihli 8 inci Birleşiminde; Hükümeti temsilen Millî Savunma ve Maliye Bakanlıklar temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüştür.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde,

- Türk Ceza Kanununda yapılan müteaddit değişiklikler ile cezaların artırıldığı veya suç unsurlarının değiştirildiği, Tasarı ile Askerî Ceza Kanununa da paralel yönde hükümler getirildiği,

- Askerî Ceza Kanununun düzenlendiği 1930 yılında astsubayların gedikli erbaş statüsünde oldukları ve 1951 yılında 5802 sayılı Astsubay Kanunu ile şimdiki statülerine kavuşmalarına rağmen, haklarındaki cezalar ve bunların yerine getirilmesinde halen erat olarak muamele gördükleri, Tasarının yasalaşması halinde astsubayların 5802 sayılı Astsubay Kanununa paralel olarak ve subay gibi yargılanacakları,

- 1930'lu yılların geleneği olarak Askerî Ceza Kanununda sadece cezaların üst sınırının belirlendiği ve Tasarı ile cezaların alt sınırının da belirlendiği,

- 1987 yılında çıkarılan 276 sayılı KHK ile devlet memurları ve hâkim ve savcılar için getirilen mahkûmiyet hükmünün mutlaka hürriyeti bağlayıcı bir ceza olması kaydına bağlı olması şartının, Tasarı ile Askerî Ceza Kanununa da taşınarak askerî ferî cezaların da uygulanabilmesi imkânını getirdiği, Görülmektedir.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Geçen dönemde de komisyonlarda görüşülerek Genel Kurula inen ancak dönemin sona ermesi nedeniyle kadük olan Tasarının altmış yıllık Askerî Ceza Kanununa, Türk Ceza Kanununda yapılan değişiklikleri yansıtmak amacıyla hazırlandığı,

- Astsubay Kanununa paralel olarak Askerî Ceza Kanununda da astsubayların terminoloji birliğinin sağlanması gerektiği ve astsubayların da subay gibi yargılanabilmesinin amaçlandığı,

- Askerî Ceza Kanununun sadece bir maddesinde 1956 yılında bir değişiklik yapıldığı ve Astsubay Kanunu ile 457 sayılı Disiplin Mahkemeleri Usulü Hakkında Kanun paralelinde sözkonusu Tasarının hazırlandığı,

İfade edilmiştir.

Tasarı ve gerekçesinin Komisyonumuzca da benimsenmesinin ardından maddelerinin götüştürülmesine geçilmiştir.

Verilen bir önerenin kabulü doğrultusunda ve Tasarı ile astsubayların erat statüsünden çıkarılmaları ve askerî memurlar ile müstahdemlerin statülerinin kalkması, uzman jandarma ve uzman erbaşların da bu Tasarı kapsamında değerlendirilmeleri gerekçesiyle Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesini değiştirerek askerî şahısları yeniden tanımlayan yeni çerçeve 1 inci madde Tasarıya eklenmiş ve diğer madde numaraları teselsül ettirilmiştir.

Önerge üzerinde yapılan tamamlayıcı açıklamalarda, Türk Silâhlı Kuvvetlerinde askerî memur bulunmadığı 657 sayılı Devlet Memurları Kanununa tabi olarak çalışan sivil memurlar bulunduğu ve askerî işçiler için de Askerî Ceza Kanununun uygulanmadığı belirtilmiştir.

Tasarımın 1 inci maddesi 2 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarımın 2 nci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde, maddede yer alan "4 haftaya kadar göz hapsi"nin çok fazla olduğu ve 18 yaş altındakilere daha farklı bir ceza uygulanmasının daha yerinde olacağı şeklindeki endişelere Hükümet adına verilen açıklamalarda, Askerî Ceza Kanununda Türk Ceza Kanununa paralel olarak 18 yaş ve 15 yaş ayrımı bulunduğu, Harp Okullarında hazırlık sınıfı okumaları nedeniyle son üç senedir 18 yaş altında öğrenci bulunmadığı, 4 haftanın azamî süre olduğu ve şimdye kadar uygulanmadığı, bu tür cezaların Harp Okulları Disiplin Yönergesine göre verildiği ve bunun en fazla 8 gün olarak uygulandığı belirtilmiş ve Tasarımın 3 üncü maddesi olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarımın 3 ve 4 üncü maddeleri 4 ve 5 inci maddeler olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarımın 5 inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde;

- Bir seneden az ceza almanın tam tanımının ve cezanın alt sınırının açıkça belirtilmesi gerektiği, bunun genel gerekçede ve madde gerekçesinde de yazılı olduğu, alt sınırın tespit edilmemesi halinde 7 günlük bir cezanın dahi ihracı gerektireceği,

- Madde metninde yer alan "idarece resen uygulanır" ibaresinin çıkarılmasının yerinde olacağı, bunun akla yaş kararlarını getirdiği ve bir insanın bir mesleği seçerken önünde belli bir açıklık arayacağı,

- Türk Silâhlı Kuvvetlerinin cezaî uygulamaları konusunda kimsenin bir tereddütünün olmadığı, ancak hukukun üstünlüğü ilkesi nedeniyle muhakkak bir mahkeme kararı olması gerektiği ve cezada alt sınırın Tasarıya dercedilmesi gerektiği,

Şeklinde itirazlar dile getirilmiştir.

Hükümet adına yapılan açıklamalarda; maddenin bu haliyle taksirli suçlar hariç 1 seneden fazla hapis cezaları halinde ihracı getirdiği, bir alt sınır konulması halinde örneğin hâkimin 7 gün yerine 3 ay ceza vermek zorunda kalacağı ve uygulamada istenilenin tam tersinin olacağı,

Yüksek Askerî Şûra kararları ile atılmanın 657 sayılı Devlet Memurları Kanunundaki gibi idarî bir tasarruf olduğu ve bu tür bir işlemle yargısal ayırmanın birbirine karıştırılmaması gerektiği, maddenin birinci fıkrasında idareye herhangi bir takdir yetkisi tanınmadığı ancak ikinci fıkrada idareye takdir yetkisi tanıdığı, örneğin hırsızlık gibi adı bir suçtan yargılanıp 7 gün hapis cezası alan birinin atılmasının gerektiği,

İdarece resen karar verilmesi konusunda bunun tamamen 657 sayılı Kanuna paralel bir düzenleme olduğu, yargısal nitelikli bir suça uygulanacak olan bir fer'i ceza olduğu, bunun sicil amiri ile veya Genelkurmay Başkanlığı ile herhangi bir ilgisi bulunmadığı, yine de sözkonusu ibare yerine Kanundaki mevcut ibarenin de kullanılabilceği,

Belirtilmiştir.

Tasarımın çerçeve 5 inci maddesi ile değiştirilen 1632 sayılı Kanunun 30 uncu maddesi kabul edilen önergeler doğrultusunda; birinci fıkranın son cümlesi "Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi Silâhlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir." şeklinde değiştirilmek suretiyle ve ikinci fıkradaki "... askerî mahkemelerde bir sene veya daha fazla..." ibaresi "... askerî mahkemeler-

ce bir sene veya üç aydan fazla...” şeklinde değiştirilmek suretiyle ve 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 6 ncı maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde; genel hükümlere göre zaten 6 aydan fazla ceza alanların başka kurumlarda da tekrar devlet memuru olamadıkları, Tasarı ile 3 aydan fazla ceza alanların Silâhlı Kuvvetlerden çıkarılmalarının düzenlendiği, bunun 3 ila 6 ay şeklinde yeniden düzenlenebileceği,

Madde metni incelendiğinde, maddenin sadece Silâhlı Kuvvetlerde tekrar sivil memur olarak dönememeyi düzenlediği, diğer kamu kuruluşlarında memur olma ile bir ilgisinin bulunmadığı,

Belirtilmiş ve Tasarının 7 nci maddesi olarak ve yukarıdaki açıklamalar vurgulanarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 7 nci maddesi ile düzenlenen 1632 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi, çerçeve 5 inci maddede yapılan değişiklik doğrultusunda ve alınan redaksiyon yetkisi dahilinde, “Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi Silâhlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.” şeklinde değiştirilmek suretiyle ve 8 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 8, 9 ve 10 uncu maddeleri 9, 10 ve 11 inci maddeleri olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Komisyon gündeminin 2 nci sırasında yer alan ve kabul edilen önerge doğrultusunda birleştirilerek görüşülmesi kabul edilen 1/532 esas numaralı “Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile getirilen ve cezaların tecili ve hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirleri düzenleyen Tasarı üzerinde yapılan görüşmelerde;

Maddenin kendisini bilerek askerliğe elverişsiz hale getirenlerle sahte veya yanıltıcı rapor düzenlemelerine karşı cezaların artırılması hususlarını içerdiği belirtilmiş ve benimsenen önerge doğrultusunda görüşülmekte olan 1/378 numaralı Kanun Tasarısına yeni çerçeve 12 nci madde olarak eklenmiş ve Tasarının diğer maddeleri buna göre teselsül ettirilmiştir.

Tasarının 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 inci maddeleri Komisyonumuzca 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19 ve 20 nci maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 19 uncu maddesi ile düzenlenen 1632 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasında yer alan “... mafevke...” ibaresi, alınan redaksiyon yetkisi dahilinde “... üste...” şeklinde değiştirilmek suretiyle ve 21 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 ve 27 nci maddeleri, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28 ve 29 uncu maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 28 inci maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde, asker kişilerin siyasi toplantılardan protokol toplantısı niteliğinde olanlara katılabilmeleri yönünde serbestlik tanınması yönündeki bir önerge, hangi toplantıların bu şekilde tanımlanabilmesinin olanaksızlığı nedeniyle reddedilmiş ve madde 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 29 uncu maddesi üzerinde yapılan görüşmelerde;

Çerçeve madde ile getirilen düzenlemenin içinde bulunduğumuz çağda kadın-erkek eşitliğine aykırı bir düzenleme olduğu ve iffetsizlik konusunda erkekler için de paralel bir düzenleme yapılması gerektiği veya maddenin tümüyle Tasarı metninden çıkarılması yönündeki bir önerge reddedilmiş ve madde 31 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 30 uncu maddesi Komisyonumuzca 32 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarımın çerçeve 31 inci maddesi ile düzenlenen 1632 sayılı Kanunun 166 ncı maddesinin (B) fıkrasında geçen "... bin liradan..." ibaresi "...onmilyon liradan..." şeklinde kabul edilen önerge doğrultusunda değiştirilmek suretiyle ve 33 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarımın 32 nci maddesine bağlı olarak değiştirilen (Ek-1) sayılı cetvelin "Disiplin Amirinin Rütbeleri" bölümünün sonunda kabul edilen önerge doğrultusunda "Millî Savunma Bakanı" ibaresi eklenmiş ve cetvelin altındaki "Not" kısmı değiştirilmek suretiyle ve 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarımın 33 ve 34 üncü maddeleri 35 ve 36 ncı maddeler olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarımın çerçeve 35 inci maddesi ile düzenlenen Ek 7 nci maddenin (A) ve (B) bentleri terim birliğinin sağlanması amacıyla verilen bir önergenin kabulü doğrultusunda değiştirilmek suretiyle ve 37 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarımın 36 ncı maddesi ile yürürlük ve yürütmeye ilişkin 37 ve 38 inci maddeleri 38, 39 ve 40 ncı maddeler olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz esas komisyon olan Adalet Komisyonuna sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Sadık Kırbas
Çanakkale

Kâtip
M. Kemal Tuğmaner
Mardin
Üye
Gönül Saray Alphan
Amasya

2. Md.-23. Md. D Bendi ve
31. Md.-153. Md.'ye muhalifim.

Üye
Rıza Ulucak
Ankara
Üye
Fahrettin Kukaracı
Erzurum

Üye
Hüseyin Arı
Konya
Üye
Mustafa Enöz
Manisa
Üye
Ekrem Pakdemirli
Manisa

Üye
Fetullah Gültepe
Van

Başkanvekili
Hayrettin Özdemir
Ankara

Üye
M. Metanet Çulhaoğlu
Adana
Üye
Oğuz Aygün
Ankara

Üye
Turhan Tayan
Bursa
Üye
Mukadder Başçılmaz
İstanbul
(İmzada bulunamadı)

Üye
Namık Hakan Durhan
Malatya
Üye
Hasan Güllay
Manisa
Üye
Mehmet Sait Değer
Şırnak

Üye
Ömer Üstümkol
Zonguldak

MUHALEFET ŞERHİ

Komisyonumuzda görüştülen ve değiştirilerek kabul edilen Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısının aşağıdaki maddelerine yine aşağıda açıklanan sebeplerle muhalif olduğumu arz ederim.

Saygılarımla.

Gönül Saray Alphan
Amasya

Tasarının 29 uncu maddesi ile düzenlenen 1632 sayılı Kanunun 153 üncü maddesinde, "Fahişeliği veya iffetsizliği anlaşılmış olan bir kadınla bilerek evlenen veya evlilik bağına devam ettirmekte veya böyle bir kadını yanında bulundurmakta veyahut karı koca gibi herhangi bir kadınla nikâhsız olarak devamlı surette yaşamakta ısrar eden asker kişiler hakkında Türk Silâhlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasına, erbaşlar hakkında rütbenin geri alınmasına hükmolunur" hükmününün 21 inci yüzüyle girdiğimiz, Medenî Kanunda çağdaşlaşma yönünde birçok değişikliğin yasalasma sürecine girildiği bir dönemde, toplumun ve nüfusun yarısını oluşturan kadınların istek ve arzularını aksi doğrultusunda, Tasarı metninde bulunması yanlıştır.

"İffetsizlik" kavramının kadın kimliği ve cinsiyeti ile eşleştiren böyle bir hükmün kabul edilmesi 30 milyon kadının Komisyondaki sesi ve vekili olmam dolayısıyla fazlasıyla rencide edici olmuştur. Ayrıca "İffetsiz siyasetçi", "İffetsiz tacir", "İffetsiz müteahhit" tabirlerinin sıkça kullanıldığı gündümüzde, "İffetsizlik" kavramının yalnızca kadınla ilgili olarak tanımlanmasının, çağ dışı hukuk sistemlerini güncelleştiren ve her alandaki öncü adım ve kararları ile örnek olan Türk Silâhlı Kuvvetlerinin bir unutması olduğu kanaatindeyim.

Maddenin tümüyle metinden çıkarılamaması durumunda ise, "İffetsiz erkeklerle" evli veya birlikte olmakta ısrar eden kadın subayların da bu kanun kapsamına alınması talebim de Komisyonda reddedilmiş olup bu yöndeki çabalarımın Esas Komisyon olan Adalet Komisyonu nezdinde de süreceğini saygılarımla bildiririm.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

16.11.1999

Esas No. : 11378, 11532

Karar No. : 14

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/378) ile Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/532), Komisyonumuzun 11.11.1999 tarihli 13 üncü birleşiminde Adalet ve Millî Savunma Bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla birleştirilerek ve tali komisyon olan Millî Savunma Komisyonunun metni esas alınmak suretiyle incelenip görülmüş, gerekçesi uygun görüldükçe maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

1. Tasarıya Millî Savunma Komisyonunca eklenen ve Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesinin değiştirilmesini öngören çerçeve 1 inci madde, 1 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

2. Tasarının 1 inci maddesi 2 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

3. Tasarının çerçeve 2 nci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 23 üncü maddesinin (B) fıkrasına yapılan ilave ile Millî Savunma Bakanlığında görevli devlet memurları da fıkra kapsamına dahil edilmiş ve 3 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

4. Tasarrın çerçeve 3 üncü maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 24 üncü maddesinin birinci fıkrasına, çerçeve 2 nci maddede yapılan değişikliğe paralel olarak "Millî Savunma Bakanlığında görevli devlet memurları" ilavesi yapılmış ve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

5. Tasarrın 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

6. Millî Savunma Komisyonunca 6 ncı madde olarak kabul edilen Tasarrın çerçeve 5 inci maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 30 uncu maddesinin birinci fıkrasının (B) bendinde yer alan "zimmet, ihtilas" kelimeleri Türk Ceza Kanununun 202 ve müteakip maddelerinde 21.11.1990 tarihli ve 3679 sayılı Kanunla yapılan değişikliğe paralellik sağlamak amacıyla "basit ve nitelikli zimmet" şeklinde değiştirilmiş, son fıkradaki "bir sene veya" ibaresi gereksiz görülerek metinden çıkarılmış ve 6 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

7. Tasarrın çerçeve 6 ncı maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 31 inci maddesinin birinci fıkrasının (B) bendine açıklık getirmek üzere "kabul edilmeme" ibaresinin başına "Türk Silahlı Kuvvetlerine" ibaresi eklenmiş ve 7 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

8. Millî Savunma Komisyonu metninin 8 inci maddesi, 8 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

9. Tasarrın 8 inci maddesi 9 uncu, 9 uncu maddesi 10 uncu ve 10 uncu maddesi 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

10. Askerî Ceza Kanununun değişik 47 ncı maddesinin başlığı ile (A) bendinin değiştirilmesini öngören ve Millî Savunma Komisyonunca 12 ncı madde olarak kabul edilen, 1/532 esas numaralı "Askerî Ceza Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" nın çerçeve 1 inci maddesi, Komisyonumuzca da 12 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

11. Tasarrın 11 inci maddesi 13 üncü, 12 ncı maddesi 14 üncü, 13 üncü maddesi 15 inci, 14 üncü maddesi 16 ncı ve 15 inci maddesi 17 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

12. Tasarrın çerçeve 16 ncı maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 77 ncı maddesinin son fıkrasının başına yapılan ilave ile bu fıkra hükmünün Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli devlet memurlarına uygulanmayacağı hususuna açıklık getirilmiş ve 18 inci madde olarak kabul edilmiştir.

13. Tasarrın 17 ncı maddesi 19 uncu ve 18 inci maddesi 20 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

14. Millî Savunma Komisyonu metninin 21 inci maddesi 21 inci madde olarak Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

15. Tasarrın 20 ncı maddesi 22 ncı, 21 inci maddesi 23 üncü, 22 ncı maddesi 24 üncü, 23 üncü maddesi 25 inci, 24 üncü maddesi 26 ncı, 25 inci maddesi 27 ncı ve 26 ncı maddesi 28 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

16. Tasarrın çerçeve 27 ncı maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 143 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan hapis cezasının asgarî haddi az bulunarak bir yıldan üç yıla çıkarılmış ve 29 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

17. Tasarrın 28 inci maddesi 30 uncu madde olarak aynen kabul edilmiştir.

18. Tasarrın çerçeve 29 uncu maddesi ile değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 153 üncü maddesinin birinci fıkrası, Türk Silahlı Kuvvetlerine son zamanlarda alınan kadın subayların sayısında artış olması nedeniyle, müstet suçun sadece erkek subaylar tarafından işlenmesi sözkonusu olmayıp kadın subaylar tarafından da işlenebilmesi ihtimal dahilinde bulunduğundan fıkra-

daki "kadın" ibaresi "kimse" şeklinde değiştirilmek, "fahişeliği veya" ibaresi kapsamını genişletmek amacıyla metinden çıkarılmak suretiyle değiştirilmiş ve 31 inci madde olarak kabul edilmiştir.

19. Tasarımın çerçeve 30 uncu maddesiyle değiştirilmesi öngörülen Askerî Ceza Kanununun 165 inci maddesinin (A) bendi ve ikinci fıkrasına yapılan ilave ile Millî Savunma Bakanlığında çalışan devlet memurları da madde kapsamına dahil edilmiş ve 32 nci madde olarak kabul edilmiştir.

20. Millî Savunma Komisyonu metninin 33 üncü maddesi 33 üncü madde olarak Komisyonumuzca da aynen kabul edilmiştir.

21. Askerî Ceza Kanununun 171 inci maddesine bağlı cetvelin değiştirilmesini öngören Tasarımın çerçeve 32 nci maddesi cetvele Millî Savunma Bakanı dahil edilerek, ve cetvelin altında yer alan not kısmı;

"Not : 1. Albaylar, Yarbaylara; Tuğgeneral ve Tümamireller, Albaylara; Millî Savunma Bakanı, Mareşal ve Orgeneral ile Korgeneraller, Tuğgeneraller ve daha üst rütbelilere ancak uyarı cezası verilir.

2. Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli devlet memurlarına göz ve oda hapsi cezası verilirken sürenin tayininde, öğrenim ve sosyal durumları dikkate alınır." şeklinde değiştirilmek suretiyle 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

22. Tasarımın 33 üncü maddesi 35 inci ve 34 üncü maddesi 36 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

23. Millî Savunma Komisyonu metninin 37 nci maddesi Komisyonumuzca da 37 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

24. Tasarımın 36 ncı maddesi 38 inci, 37 nci maddesi 39 uncu ve 38 inci maddesi 40 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

25. Tasarı, Askerî Ceza Kanununun bazı maddelerinin başlığı ile birlikte değiştirilmesini öngörmektedir. Yapılan değişikliklerin, maddeler ile birlikte madde başlıklarının da kapsadığının belirtilmesi ve kanun yapma tekniğine uygunluğun sağlanması amacıyla çerçeve maddelerde bu doğrultuda değişiklik yapılmıştır.

Askerî Ceza Kanununda uzun süredir yapılması tasarlanan kod düzenlemenin bugüne kadar gerçekleştirilememiş olmasının yarattığı ihtiyaçlara kısmen cevap vermek üzere hazırlanan Tasarımın, biran önce kanunlaşmasını uygun gören Komisyonumuz, İçtüzüğü'nün 52 nci maddesi gereğince Genel Kurulda öncelikle görüşülmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili
<i>Emin Karaa</i>	<i>Turhan Tayan</i>
Kütahya	Bursa
Sözcü	Kâtip
<i>Mehmet Nacar</i>	<i>Mustafa İlimen</i>
Kilis	Edirne
Üye	Üye
<i>Adnan Fatih Özdemir</i>	<i>Dengir Mir Mehmet Fırat</i>
Adana	Adıyaman
(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye
<i>Ramazan Toprak</i>	<i>Ali Arabacı</i>
Aksaray	Bursa
(Muhalefîm)	

Üye
Yasin Hatiboğlu
Çorum
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Mustafa Kemal Aykurt
Denizli
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Süleyman Turan Çirkin
Hatay
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Mehmet Gül
İstanbul

Üye
Nazire Karakuş
İstanbul
(İmzada bulunamadı)

Üye
Sevgi Esen
Kayseri
(Toplantıya katılmadı)

Üye
İsmail Çevik
Nevşehir
(İmzada bulunamadı)

Üye
Yaşar Topçu
Sinop
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Beyhan Aslan
Denizli
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mehmet Sadri Yıldırım
Eskişehir
(İmzada bulunamadı)

Üye
İsmail Aydınlı
İstanbul
(İmzada bulunamadı)

Üye
A. Nazlı Ilıcak
İstanbul
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Edip Özbaş
Kahramanmaraş

Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli

Üye
Yekta Açıkgöz
Samsun

Üye
Yahya Aknan
Şanlıurfa
(Bir kısmına muhalifim)

Üye
Kamer Genç
Tunceli
(Kanuna karşıyım)

MUHALEFET ŞERHİ

Genel Bilgiler :

15 Kasım 1999

Hukuk devleti ve/veya hukukun üstünlüğü ilkesinin geçerli olduğu ülkelerde, iktidar, millet egemenliğine dayanır. Egemenlik ise tektir ve millet adına kullanılır. Bu iktidar gücü ise üç erk/organ/güç arasında paylaştırılmıştır. Yasama, yürütme ve yargı. Her üç erk de birbirinden ayrı ve bağımsızdır.

Yargılama birliği ilkesi uyarınca, yargılama erkinin, gılcınlın tek bir organda toplanması ve millet adına kullanılması asıldır. Bu ilkeye ancak zorunluluk nedeniyle ve sınırlı istisnalar getirilebilir. Aksi halde yargılama birliği ilkesinden sapmalar ve buna bağılı olarak da hukuk devleti ve hukukun üstünlüğü ilkelerinden sapmalar başlamıştır.

Mevcut anayasal sistemimiz içerisinde yer alan askerî yargı, yargı birliği ilkesine, ileri sürülen gerekçelere dayanılarak ve bir istisna olarak getirilmiştir. Belli sınırlar dahilinde bunu kabul etmek mümkündür. Ancak yargı birliği ilkesi uyarınca, istisnaları, bırakın genişletmeyi aksine daraltmak gerekmektedir.

Askerliğin temel yasası olan İç Hizmet Kanunu 1 inci maddesinde;

“Türk Silahlı Kuvvetleri : Kara (jandarma dahil), Deniz ve Hava Kuvvetleri subay, askerî memur, astsubay, erbaş ve erleri ile askerî öğrencilerden teşekkül eden ve seferde ihtiyatlarla ikmal edilen, kadro ve kuruluşlarla teşkilâtı gösterilen silahlı devlet kuvvetidir.” denilmiştir.

İç Hizmet Kanunu 2 nci madde 2 nci paragrafında,

“Asker : Askerlik mükellefiyeti altına giren şahıslarla (erbaş ve erler) özel kanunlarla silahlı kuvvetlere intisabeden ve resmî bir kıyafet taşıyan şahsa denir” tanımı getirilmiştir.

İç Hizmet Kanunu 3 üncü maddesinde askerler sayılmış ve bunların,

“er, erbaş, astsubay, askerî öğrenci, askerî memur ve subay olduğu” belirtilmiş; tanımları yapılan bu kişilerden,

“Askerî memur : İdarî işlerde, fen ve sanat kollarında vazife gören ve kanuna göre subaylara muadil ve özel bir silsileye tabi bulunan askerdir” şeklinde tanımlanmıştır.

Askerî Memurlar Hakkındaki 18.3.1929 tarih ve 1455 sayılı Kanun ile, 13.7.1956 tarih ve 6801 sayılı Memurların Subaylığa Nakilleri Hakkındaki Kanun, 926 sayılı TSK Personel Kanununun 208 inci maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır. 10.8.1967 tarihinden beri, TSK’nde, “subaylar gibi rütbesi de bulunan askerî memur” statüsünde personel yoktur.

Yine Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesinde sayılan ve bu ceza kanunun uygulanacağı askerî şahıslar arasında, 657 SK’na tabi devlet memuru statüsünde personel yoktur ve bunun mantığı da doğrudur. Çünkü gerek İç Hizmet Kanununda ve gerekse Askerî Ceza Kanunda, TSK’nin yapısı ve işlevleri dikkate alınarak, asker kişiler özellikle sayılmıştır. Bunun dışında istihdam edilen personel, görevleri ve tabi oldukları kanunlarla tanınan statüleri dikkate alınarak, Askerî Ceza Kanununun uygulanmasında kapsam dışı tutulmuştur.

Keza, aynı düşünceler doğrultusunda sayın 57 nci Hükümet tarafından sunulan iki kanun tasarısında da en azından bu tanıma riayet edilmiş ve dokunulmamıştır. Ancak her ne hikmetse, tasarılar, tali komisyon olarak kabul edilen Millî Savunma Komisyonu gündemine geldiğinde, kanun yapım tekniğine, yasalar arasında insicamın sağlanması zorunluluğuna ve de yargı birliği ilkesine tamamen aykırı içerikteki askerî şahıslar tanımı ile, adeta, Askerî Ceza Kanununun sistematığı yok edilmiştir. Bu aykırılığın, getirilen diğer düzenlemelerle birlikte ne gibi mahzurlar doğuracağı ileride maddeler irdelenirken ortaya konulacaktır.

Muhalefet gerekçeleri :

Madde 1. — 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesine getirilen bu değişiklikle,

Askerî Ceza Kanununun sistematığına aykırı ve bugüne kadar mevcut olmayan bir hüküm getirilmektedir. İç Hizmet Kanunu 2 nci maddesiyle çelişen bu düzenlemeyle, istisnai bir yargı organı olan ve yapısı gereği yalnızca asker kişiler hakkında uygulanan Askerî Ceza Kanununun uygu-

lama alanı içerisinde, TSK'nde görevli 657 SK'a tabi devlet memurları da dahil edilmiştir. Heriki maddelerde yeri geldiğinde bunun ne gibi sakıncalar doğuracağı ifade edilecektir.

Madde 3. — 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 23 üncü madde (B) fıkrasında yapılan bu değişiklikle,

Askerî Ceza Kanununun uygulanmasında, daha önceden cezaların niteliği ve askerlik hizmetinin özelliği gereği yalnızca asker kişiler hakkında uygulanmakta olan göz hapsi ve oda hapsi cezaları, bundan böyle TSK'nde görevli 657 SK'a tabi devlet memurlarına da uygulanacaktır.

Devlet memurları, tabi oldukları 657 SK ile kendilerine tanınan statüleri gereği, yine aynı kanunun 233 üncü maddesindeki, "TSK'nde görevli memurlara uygulanmaya devam olunacak hükümler" arasında yer alan "125-136 ncı maddeler arasındaki disipline ait hükümler ile, İç Hizmet Kanun ve Yönetmeliği ile Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkındaki Kanun hükümlerinin uygulanabileceği" belirtilmiştir.

Buna göre, Askerî Ceza Kanununda belirtilen ve bugüne kadaryalnızca asker kişiler hakkında uygulanmakta olan oda ve göz hapsi cezalarının devlet memurları hakkında yasal olarak uygulama imkânı yoktur. Yine 657 SK'nun 125 inci maddesinde, devlet memurlarının, "ne tür fiil ve halleri nedeniyle, uyarma, kinama, aylıktan kesme, kademe ilerlemesinin durdurulması ve devlet memurluğundan çıkarma türündeki disiplin cezalarına tabi olacağı" belirtilmiştir. Bunun dışında başka bir disiplin cezasına veya diğer bir cezaya çarptırılmaları, yasal statüleri gereği mümkün değildir.

Madde 4. — 1632 sayılı Kanunun değişik 24 üncü maddesine getirilen bu değişiklikle, TSK'de görevli devlet memurlarının, göz hapsi veya oda hapsi cezalarını ne şekilde çekeceği düzenlenmiştir. Buna göre,

Örneğin, mühendis veya mimar bir sivil memur, bir astsubay veya teğmen tarafından kendisine verilen 4 haftaya kadar göz hapsi ceza süresi boyunca, "kışlanın dışına çıkamaz, kışlada veya resmî odalarda kalır, hizmete ilişkin olanlar dışında ziyaretçi kabul edemez; oda hapsi cezasında ise, cezayı tek başına bir odada geçirir, emir veremez, genel hizmet yapamaz."

Madde 10. — 1632 sayılı Kanunun değişik 35 inci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Bugüne kadar uygulanmayan, rütbenin geri alınması cezasının, cezanın rütbesinin kıtası huzurunda sökülmesi suretiyle yerine getirilmesi şeklindedir. Oysa zaten bu cezaya muhatap olan erbaş, erliğe indirildikten sonra kıtada kalmaya devam edeceğinden, ceza sonuçları itibarıyla bütün görevliler tarafından görülecek ve caydırıcılığı temin edilmiş olacaktır. Bunu, ayrıca bütün kışlanın huzurunda, insanlık haysiyet ve onurunu zedeleyecek şekilde ve ikinci bir ceza gibi yerine getirmenin ne şahsa ve ne de kışladaki hizmetin yürütülmesine olumlu bir katkısının bulunması düşünülemez. Daha önceden bulunmayan bu düzenlemenin hiçbir yararı olmayacaktır. Hatta belki bunu bir onur meselesi haline getiren erbaşları, hiç de öngörülemeyen ve arzu edilmeyen olumsuz davranışlara itmesi kuvvetle muhtemeldir.

Madde 11. — 1632 Sayılı Kanunun değişik 39 uncu maddesine getirilen bu değişiklikle,

Daha önceden yalnızca asker kişilerin, işledikleri suçları nedeniyle konuldukları askerî ceza ve tutuklevlerine, bu kez TSK'nde görevli devlet memurlarının da konulacakları hükmü getirilmektedir. 657 SK'a tabi memurların, cezalarını hangi ceza ve tutuklevlerinde çekecekleri hususu genel hükümlere tabidir ve bu da sivil ceza ve tutuklevleridir. Sistemin yapısı ve özellikleri gereği, bugüne kadar yalnızca asker kişiler ile 353 SK'da belirtilen kişilerin cezalarını infaz yeri olarak belirlenen askerî ceza ve tutuklevleri, bundan böyle TSK'nde görevli devlet memurlarının da hemen tüm suçları için ceza ve tutuklama kararlarının infaz yeri haline getirilmektedir.

Madde 15. — 1632 sayılı Kanunun 68 inci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Kısa süreli firar suçunun cezasının asgari haddinin artırılması doğrudur. Ancak, gerek bu maddede ve gerekse 66 ve 67 ncı maddelerde belirtilen firar ve izin tecavüzü suçları, daha önceden ni-

teliği gereği yalnızca subay, astsubay, askerî öğrenci, uzman erbaş ve diğer erat hakkında uygulanmaktaydı. Oysa bu tasarıyla, askerî şahıs kapsamına alınan TSK'nde görevli devlet memurları da bundan böyle bu suçu işleyeceklerdir. Diğer bir tabirle, memur, örneği 3-9 süreyle özürsüz ve ke-sintisiz göreve gelmediği takdirde, 657 SK'un 125/D-b madde ve bendi uyarınca kademe ilerleme-sini durdurulması cezasına ilaveten ayrıca bir rütbeli personel gibi, süresine göre üstelik firar suç-larında hiçbir mazeret de kabul edilmemek üzere en az 2 ay veya 1 yıl süreyle hapis cezasına ma-ruz bırakılmaktadır. Yeni getirilen bu düzenleme, mevcut tüm yasaların sistematizmini bozmakta, uy-gulamada nasıl sonuçlar doğuracağı öngörülmeyen yeni bir takım sonuçları nedeniyle son derece sakat, tezatlarla dolu hukuka aykırı işlemlere yol açmaktadır.

Madde 17. — 1632 sayılı Kanunun değişik 76 ncı maddesine getirilen bu değişiklikle,

TSK'nde görevli devlet memurlarının işledikleri suçlar nedeniyle, konuldukları askerî ceza ve tutukevlerinden 6 gün veya daha fazla süreyle kaçmaları halinde, verilecek ceza (yine bugüne ka-dar yalnızca subay, astsubay, uzman erbaş ve diğer erat hakkında uygulanı geldiği üzere) miktarı artırılmış ve suçu ne olursa olsun (firar suçunun unsurları gözönünde bulundurulup ve asgarî haddi emsal alınarak konulan) en az 1 yıllık ceza süresine maruz bırakılmıştır.

Madde 18. — 1632 sayılı Kanunun değişik 77 nci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Diğer askerî şahıslara ilaveten TSK'nde görevli devlet memurlarına getirilen oda ve göz hapsi ceza yerini terkedenlere 1 aydan 6 aya kadar hapis cezası verileceği, şayet ceza yerini terk fiili 6 gün veya daha fazla sürerse (firar suçunun unsurları ve asgarî haddi gözönüne alınarak) asgarî 1 yıl hapis cezası verileceği belirtilmiştir. Bu uygulama da devlet memurları için yeni bir suç ve yeni bir ceza şeklidir. Maddenin son fıkrasının uygulamasında, devlet memurlarının istisna tutulmasına iliş-kin hüküm ise, tasarının gelişigüzel hazırlandığını gören görevlilerin, yukarıda sıraladığımız gerek-çelerin doğruluğunu açıkça kabul eder biçimde ve komisyon toplantısında dile getirdiğimiz sakın-caları gördükten sonra, oldukça ileri gittiklerini düşünerek, doğmakta olan büyük sakıncaları hiç de-ğilse bu fıkrada olsun giderebilme ve bu suretle vicdanlarını rahatlatma kaygısı ile hareket ettikle-rini göstermektedir.

Madde 20. — 1632 sayılı Kanunun değişik 82 nci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Yine daha önceden TSK'nın yapısı ve özelliği gereği, yalnızca subay, astsubay, askerî öğren-ci, uzman erbaş ve diğer erat hakkında uygulanmakta olan ve cürüm sayılan As.C.K.82 nci madde-sinde yazılı suçları oluşturan eylemlerin bir kısmı, Türk Ceza Kanununun sistematizminde ya kaba-hat nevinden sayılan veya hiçbir kabahat veya cürüm teşkil etmeyen eylemlerdir. Bu eylem veya halleri nedeniyle, herhangi bir cezai kovuşturmaya tabi tutulan 657 SK'a tabi devlet memurları, as-kerî şahıslar kapsamına alınmakla, haklarında, bu maddede sayılan ve kendileri için yeni sayılan suçlar ve cezalarına tabi tutulmak suretiyle, adeta, Türk Ceza Kanunu, 657 sayılı Devlet Memurla-rı Kanunu ve Askerî Ceza Kanunu sistematizmi ve esasları katledilmiştir. Getirilen bu uygulamayla, istisnai yargının bırakın kapsamının daraltılmasını, aksine, gerek yeni suçlar ve gerekse yeni suçlu tipi üretilmek, istisnaların çoğaltılarak ve fiilen genel yargılama kapsamı daraltılmak suretiyle, is-tisnai yargılamanın genel yargılama şekline getirildiği üzüntüyle müşahade edilmektedir.

Madde 21. — 1632 sayılı Kanunun 85 inci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Amire veya üste hakaret suçlarının asgarî haddi artırılmıştır. Ancak daha önceden rütbe ve kı-demleri gözönünde bulundularak, yalnızca subay, astsubay, askerî öğrenci, uzman erbaş ve diğer erat hakkında uygulanan bu suçlar, askerî şahıslar kapsamına alınan devlet memurları için de uy-gulanabilme imkânını doğurmuştur. Çünkü devlet memurları için, emrinde çalıştığı askerî personel amir konumundadır. Bu uygulamayla devlet memuru için, amire hakaret suçu ihdas edilmiş olacak-tır. Buna mukabil amir konumundaki rütbeli personel ise, devlet memuruna hakaret asta hakaret et-tiği takdirde yalnızca disiplin suçu işlemiş olacaktır. 477 sayılı Disiplin Mahkemeleri Kuruluş ve Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri ile diğer askerî mevzuat uyarınca, disiplin suçları-

nın takibinde, disiplin amiri ilgili personeli, ya Disiplin Mahkemesine sevk edecek, ya da kendi dediği şekilde işlem -dilerse yetkisi dahilinde disiplin cezası verir, dilerse hiçbir işlem yapmaz- yapacaktır. Bu uygulama ise, 657 SK'a tabi devlet memurlarının tabi oldukları statüü temelinden saracak çarpıklıkta bir düzenlemedir.

Madde 22. — 1632 sayılı Kanununun 87 nci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Yine daha önceden yalnızca subay, astsubay, askerî öğrenci, uzman erbaş ve diğer erat hakkında uygulanagelmekte olan emre itaatsizlikte ısrar suçu, askerî şahıslar kapsamına alınan devlet memurları için de uygulanabilme zorunluluğunu getirmekte, diğer bir tabirle, devlet memurları için yeni bir suç, ceza yargılamasında da yeni bir suçlu tipi üretilmektedir. Oysa, devlet memuru, statüsü gereği tabi olduğu 657 SK'un 125 inci maddesinde, disiplin suçu olarak sayılan fiil ve halleri nedeniyle, zaten disiplin kovuşturmasına tabi olacak, yine aynı fiil ve halleri nedeniyle de bu maddede sayılan cürümleri işlemiş sayılacaktır. Yani diğer tabirle, istisnai yargı kapsamı genişletilmeye devam edilmektedir.

Madde 23. — 1632 sayılı Kanununun 88 inci maddesine getirilen bu değişiklikle,

Daha önceden yalnızca TSK'nin yapısı ve özelliği gereği subay, astsubay, askerî öğrenci, uzman erbaş ve diğer erat hakkında uygulanagelmekte olan nitelikli 5 ayrı emre itaatsizlikte ısrar suçunu, getirilen bu düzenlemeyle, devlet memurlarının da işleyebileceği kabul edilmiş, devlet memuru için ihdas edilen yeni bir suç ve suçlu tipi ile, istisnai yargının kapsamı genişletilmeye devam edilmiştir.

Madde 24. — 1632 sayılı Kanununun 89 uncu maddesine getirilen bu değişiklikle,

Aynı şekilde, askerî personelce işlenebilen bu suç, askerî şahıs kapsamına alınan devlet memurlarınca da işlenebilme yolu açılmış, istisnai yargının görev alanına sokulan yeni bir suç ve suçlu tipi ile kapsam genişletilmeye devam edilmiştir.

Madde 26. — 1632 sayılı Kanununun 130 uncu maddesine getirilen bu değişiklikle,

Aynı şekilde, daha önceden askerî personelce işlenebilen bu madde kapsamındaki suçlar, askerî şahıs kapsamına sokulan devlet memurlarınca da işlenebileceği kabul edilmiş, istisnai yargının görev alanına yine yeni bir suç ve suçlu tipi dahil edilerek, istisnai yargının kapsamı genişletilmeye ve genel yargının görev alanına müdahale edilmeye devam edilmiştir.

Madde 31. — 1632 sayılı Kanununun değişik 153 üncü maddesine getirilen bu değişiklikle,

Yine daha önceden, yalnızca rütbeli personel tarafından işlenebilen bu maddede yazılı suç, askerî şahıs kapsamına alınan devlet memurları için de işlenebilme durumunu ve yine yeni bir suç ve suçlu tipini ortaya çıkarmış, askerî yargının kapsamı daraltılmak gerekirken bilakis genişletilmek, genel yargının görev alanına müdahalede bulunulmak suretiyle yargı birliği ilkesi zedelenmeye devam olunmuştur.

Değerlendirme ve kabul

Yukarıda maddeler irdelenirken ele alınmayan veya tasarıda yer almaması nedeniyle gündeme gelmeyen bazı fiil ve haller başkaca örnekler vermek mümkündür. Şöyle ki,

657 SK'un 125/B-c madde ve bendinde sayılan fiillerin, bir disiplin cezası olan kınama cezasını gerektirmesine karşın, aynı fiilen As. C. K.'un 82 nci maddesinde yazılı amiri sözle veya fiilen tehdit suretiyle saygısızlık suçunu da oluşturması;

Keza 657 SK'un 125/D maddesinin (d) ve (l) bentlerinde sayılan, kademe ilerlemesinin durdurulması disiplin cezasını gerektiren bir takım fiil ve hallerin, aynı zamanda As. C. K.'un 85 inci maddesindeki amire hakaret suçunu da oluşturması;

Yine 657 SK'un 125/C-a ve D-n madde ve bentlerinde sıralanan, aylıktan kesme ve kademe ilerlemesinin durdurulmasına dair disiplin cezalarını gerektiren fiiller ve hallerin, aynı zamanda As. C. K.'nun 87 nci maddesindeki emre itaatsizlikte ısrar suçunu da oluşturması;

Yine 657 SK'un 125/B-(e) ve (f) bentleri ile, C-c bentlerinde yeralan ve kinama ve aylıktan kesme cezasını gerektiren disiplin suçları niteliğindeki fiiller ve hallerin, As. C. K.'un 130 uncu maddesinde yazılı suçları da oluşturması,

Karşısında, TSK'nde görevli devlet memurlarının, eylem veya hallerinin, fikri içtima kapsamında değerlendirileceği ilk anda akla gelse bile bunun düşünülmesi mümkün değildir. Çünkü devlet memurlarının görev şartları ve zorunlulukları dikkate alınarak 657 SK'un 4/A madde ve bendi ile diğer hükümleri uyarınca, kendilerine tanınan yasal statüleri gereği, hangi fiil ve halleri nedeniyle tabi olacakları disiplin suç ve cezaları, aynı Kanunun 125 inci maddesinde tadat edilmiştir. Yine mevcut 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesinde, bu yasa hükümlerine tabi olacak personel sayılmıştır. Bu personel arasında 657 SK'a tabi devlet memurları yoktur. Getirilmekte olan bu düzenlemeyle, devlet memurlarına tarınmış bulunan yasal statüleri yok sayılmıştır.

353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun 9 uncu maddesiyle,

Askerî mahkemelerin, "genel görev" alanı belirlenirken, "kanunlarda aksine yazılı olmadıkça, asker kişilerin askerî olan suçları ile bunların asker kişileri aleyhine işledikleri veya askerî mahallerde yahut askerlik hizmet ve görevleri ile ilgili olarak işledikleri suçlara ait davalara bakacağı" ifade edilmiştir.

Buna göre, Askerî Yargıda, yalnızca askerî şahıslar tarafından işlenmesi mümkün olan ancak getirilen tasarıda yeralmayan daha pek çok suçun da (firar ve izin tecavüzü gibi teknik ifadesiyle "sırf askerî suçlar" da dahil olmak üzere), askerî şahıs kapsamına alınmalarının tabii bir sonucu olarak, devlet memurları tarafından da işlenebileceği kabul edilmekte, adeta, TSK'nde görevli devlet memurlarının tabi oldukları genel yargı organı olan adliye mahkemelerinin görev alanı tamamen daraltılmakta, neredeyse istisnai yargı organına dönüştürülmektedir.

Bu nedenle, TSK'nde görevli devlet memurlarının Anayasal ve yasal statüleri adeta yok sayılarak, yeni suçlar ve yeni cezalarla tabi tutulmaları, hiçbir kanunun sistematiğine de uygun değildir. Ayrıca hukuk devleti ilkesi ve yargı birliği ilkesi de gözardı edilerek, salt bir yasal düzenlemeyle, yeni suçlar ve cezaların ve de yargılama usulünün ihdas edilmeye çalışılması, bütün ceza hükümlerini ve ceza yargılama usulleriyle, memurların yargılanması usullerini altüst ettiği hususları maalesef bir gerçektir.

Sonuç :

Yukarıda ayrıntılarıyla arz ve izah olunduğu üzere,

Tasarı ile getirilmeye çalışılan düzenlemeler, TSK'nde görevli devlet memurlarının, T.C. Anayasasının 128 ve 129 uncu maddeleri ile tanınan Anayasal statülerine açıkça aykırı hükümler getirmesi nedeniyle T.C. Anayasasının 128 ve 129 uncu maddelerine aykırı olduğu;

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile aynı Kanunun 233 üncü maddesinde belirtildiği üzere İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği ile 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Hakkındaki Kanun hükümleri uyarınca, ilaveten yasal statüleri gereği tanınan 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesi uyarınca da uygulanması mümkün olmayan bu ceza kanunu hükümlerine tabi tutulması, anılan yasaların belirtilen hükümlerine açık aykırılıklar oluşturması nedenleriyle,

TBMM Adalet Komisyonunca kabul edilen tasarı metnine muhalifim.

Ramazan Toprak
Aksaray

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN
ASKERİ CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA
KANUN TASARISI

MADDE 1. – 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 25.10.1963 tarihli ve 353 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

Asker kişilerin yabancı ülkelerde işledikleri askerî suçlar

Madde 5. – Asker kişilerin yabancı ülkelerde Türk askeri kıt'a, karargâh ve kurumlarında veya diğer resmî görevleri sırasında veya esir kamplarında işledikleri askerî suçlar, Türkiye'de işlenmiş sayılır. Bunlar hakkında yabancı ülkede hüküm verilmiş olsa bile, Millî Savunma Bakanının talebi üzerine Türkiye'de tekrar muhakeme olunurlar. Bu halde, yabancı ülkede verilip infaz edilen ceza, verilecek cezadan indirilir. Ceza nev'ileri farklı ise, mahkeme yaplacak indirmeyi tayin eder.

MADDE 2. – 1632 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (B) ve (D) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Subay, astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında :

1. Dört haftaya kadar göz hapsi,
  2. Dört haftaya kadar oda hapsi,
- cezaları verilebilir.

D) Askerî öğrenciler hakkında : (Askerî orta ve lise ile eşidi okullar öğrencileri hariç) dört haftaya kadar oda hapsi cezası verilebilir.

**MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**ASKERİ CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN
TASARISI**

MADDE 1. – 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 3. – Askerî şahıslar; Mareşalden asteğmene kadar subaylar, astsubaylar, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel, uzman jandarma ve uzman erbaşlar, erbaş ve erler ile askerî öğrencilerdir.

MADDE 2. – Tasarının 1 inci maddesi 2 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

>

MADDE 3. – Tasarının 2 nci maddesi 3 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**ADALET KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN**

**ASKERİ CEZA KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN
TASARISI**

MADDE 1. – 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 3. – Askerî şahıslar; Mareşalden asteğmene kadar subaylar, astsubaylar, Millî Savunma Bakanlığı ile Türk Silahlı Kuvvetleri kadro ve kuruluşunda çalışan sivil personel, uzman jandarma ve uzman erbaşlar, erbaş ve erler ile askerî öğrencilerdir.”

MADDE 2. – 1632 sayılı Kanunun 25.10.1963 tarihli ve 353 sayılı Kanunla yürürlükten kaldırılan 5 inci maddesi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

“Asker kişilerin yabancı ülkelerde işledikleri askerî suçlar

Madde 5. – Asker kişilerin yabancı ülkelerde Türk askerî kıt'a, karargâh ve kurumlarında veya diğer resmî görevleri sırasında veya esir kamplarında işledikleri askerî suçlar, Türkiye'de işlenmiş sayılır. Bunlar hakkında yabancı ülkede hüküm verilmiş olsa bile, Millî Savunma Bakanının talibi üzerine Türkiye'de tekrar muhakeme olunurlar. Bu halde, yabancı ülkede verilip infaz edilen ceza, verilecek cezadan indirilir. Ceza ne'vileri farklı ise, mahkeme yapılacak indirmeyi tayin eder.”

MADDE 3. – 1632 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin (B) ve (D) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“B) Subay, astsubay, Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında:

1. Dört haftaya kadar göz hapsi,
  2. Dört haftaya kadar oda hapsi,
- Cezaları verilebilir.”

“D) Askerî öğrenciler hakkında: (Askerî orta ve lise ile eşidi okullar öğrenci hariç) dört haftaya kadar oda hapsi cezası verilebilir.”

(Hükümetin Teklif Ettüğü Metin)

MADDE 3. — 1632 sayılı Kanunun değişik 24 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.
Göz ve oda hapsi cezalarının mahiyeti, neticeleri ve yerine getirilmesi

Madde 24. — Subay, astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar;

A) Göz hapsi cezalarında;

1. Resmî daire, kışla, eğitim alanları ile sair yerlerdeki hizmetlerine devam ederler.
2. Hizmetin bitiminden sonra hiç bir yere gidemezler. Kışlada veya resmî odalarda kalırlar.
3. Hizmete ilişkin olanlar dışında hiçbir ziyaret kabul edemezler.

B) Oda hapsi cezalarında;

1. Mümkün olduğu takdirde cezayı tek başlarına belirli bir hapis odasında geçirirler.
2. Emir veremezler.
3. Genel hizmet yapamazlar.

Askerî öğrenciler, oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler. Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur.

MADDE 4. — 1632 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Fer'i askerî cezalar

Madde 29. — Askerî şahıslar hakkında hükmolunacak fer'i askerî cezalar şunlardır:

- A) Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma.
- B) Rütbenin geri alınması.
- C) Askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme.

MADDE 5. — 1632 sayılı Kanunun değişik 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası

Madde 30. — Aşağıda yazılı hallerde subay, astsubay, uzman jandarmalar ve özel kanunlarında bu cezayı uygulanancağı belirtilen asker kişiler hakkında, askerî mahkemeler veya adliye mah-

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. – Tasarının 3 üncü maddesi 4 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. – Tasarının 4 üncü maddesi 5 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 6. – 1632 sayılı Kanunun değişik 30 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. – 1632 sayılı Kanunun değişik 24 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Göz ve oda cezalarının maliyeti, neticeleri ve yerine getirilmesi

Madde 24. – Subay, astsubay, Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar;

A) Göz hapsi cezalarında;

1. Resmî daire, kışla, eğitim alanları ile sair yerlerdeki hizmetlerine devam ederler.

2. Hizmetin bitiminden sonra hiçbir yere gidemezler. Kışlada veya resmî odalarda kahlırlar.

3. Hizmete ilişkin olanlar dışında hiçbir ziyaret kabul edemezler.

B) Oda hapsi cezalarında;

1. Mümkün olduğu takdirde cezayı tek başlarına belirli bir hapis odasında geçirirler.

2. Emir veremezler.

3. Genel hizmet yapamazlar.

Askerî öğrenciler, oda hapsi cezasını belirli hapis odalarında topluca geçirirler. Hapis odalarının kapısında bir nöbetçi bulundurulur.”

MADDE 5. – 1632 sayılı Kanunun 29 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Fer’i askerî cezalar

Madde 29. – Askerî şahıslar hakkında hükümlenacak fer’i askerî cezalar şunlardır:

A) Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma.

B) Rütbenin geri alınması.

C) Askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme”

MADDE 6. – 1632 sayılı Kanunun değişik 30 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

kemelerince asıl ceza ile birlikte, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, çıkarma işlemi idarece re'sen uygulanır.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis, bir seneden fazla hapis cezası ile hükümlülük halinde,

B) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilal, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük halinde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askerî mahkemelerce bir sene veya daha az hapis cezası ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilebilir.

MADDE 6. — 1632 sayılı Kanunun 31 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği ve sonuçları

Madde 31. — Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği, hükümlünün Silahlı Kuvvetlerle ilişkisinin kesilmesidir. Bu ceza, ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askerî rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi,

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma

cezası

Madde 30. — Aşağıda yazılı hallerde subay, astsubay, uzman jandarmalar ve özel kanunlarında bu cezanın uygulanacağı belirtilen asker kişiler hakkında, askerî mahkemeler veya adliye mahkemelerince asıl ceza ile birlikte, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis, bir seneden fazla hapis cezası ile hükümlülük halinde,

B) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla zimmet, ihtilaf, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük halinde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askerî mahkemelerde bir sene veya üç aydan fazla hapis cezası ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilebilir.

MADDE 7. — Tasarının 6 ncı maddesi 7 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası

Madde 30. — Aşağıda yazılı hallerde subay, astsubay, uzman jandarmalar ve özel kanunlarından bu cezanın uygulanacağı belirtilen asker kişiler hakkında, askerî mahkemeler veya adliye mahkemelerince asıl ceza ile birlikte, Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis, bir seneden fazla hapis cezası ile hükümlülük halinde,

B) Devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla basit ve nitelikli zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kırıcı suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç kaçakçılık, resmî ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, Devlet sırlarını açığa vurma suçlarından biriyle hükümlülük halinde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askerî mahkemelerde üç aydan fazla hapis cezası ile birlikte Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası da verilebilir.”

MADDE 7. — 1632 sayılı Kanunun 31 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği ve sonuçları

Madde 31. — Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasının niteliği, hükümlünün Silahlı Kuvvetlerle ilişkisinin kesilmesidir. Bu ceza, ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askerî rütbe ve memuriyetlerin kaybedilmesi,

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

B) Silahlı Kuvvetlere subay, astsubay, uzman jandarma ve Devlet memuru olarak tekrar kabul edilmeme,

sonuçlarını doğurur.

MADDE 7. – 1632 sayılı Kanununun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası, niteliği ve sonuçları

Madde 32. – Aşağıda yazılı hallerde askerî öğrenciler hakkında, askerî mahkemeler veya adliye mahkemelerince; asıl ceza ile birlikte askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, işlem idarece re'sen uygulanır.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis cezasına hükümlülük halinde,

B) 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (B) bendinde yazılı hallerde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askerî mahkemelerce üç ay veya daha az hapis cezası ile birlikte askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilebilir.

Bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askerî öğrencilik sıfatının,

B) Muvazzaf askerî personel yetiştiren askerî okullara girme hakkının, kaybedilmesi sonuçlarını doğurur.

MADDE 8. – 1632 sayılı Kanununun değişik 34 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Asker kişilerin hakkında memuriyetten mahrumiyet cezasının uygulanması

Madde 34. – Subaylar, astsubaylar, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında memuriyetten mahrumiyet cezası verildiği takdirde, bu fer'i cezaya karşılık o kadar süre açığa çıkarılmalarına hükümlenir. Bu süre kıdemden ve emeklilik süresinden indirilir.

Yükümlü olan erbaş ve erler hakkında memuriyetten mahrumiyet cezası terhislerinden sonra yerine getirilir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 8. — 1632 sayılı Kanunun 32 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**“Askerî öğrencilik hukukunu kaybet-
tirme cezası, niteliği ve sonuçları**

Madde 32. — Aşağıda yazılı hallerde askerî öğrenciler hakkında, askerî mahkemeler veya adliye mahkemelerince; asıl ceza ile birlikte askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis cezasına hükümlülük halinde,

B) 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (B) bendinde yazılı hallerde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askerî mahkemelerce üç ay veya daha az hapis cezası ile birlikte askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilebilir.

Bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askerî öğrencilik sıfatının,

B) Muvazzaf askerî personel yetiştiren askerî okullara girme hakkının,
kaybedilmesi sonuçlarını doğurur.”

MADDE 9. — Tasarımın 8 inci maddesi 9 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

B) Subay, astsubay, uzman jandarma ve Devlet memuru olarak tekrar Türk Silahlı Kuvvetlerine kabul edilmeme,

sonuçlarını doğurur.

MADDE 8. — 1632 sayılı Kanunun 32 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

**“Askerî öğrencilik hukukunu kaybet-
tirme cezası, niteliği ve sonuçları**

Madde 32. — Aşağıda yazılı hallerde askerî öğrenciler hakkında, askerî mahkemeler veya adliye mahkemelerince; asıl ceza ile birlikte askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilir. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, Silahlı Kuvvetlerden çıkarmayı gerektirir.

A) Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere ölüm, ağır hapis veya üç aydan fazla hapis cezasına hükümlülük halinde,

B) 30 uncu maddenin birinci fıkrasının (B) bendinde yazılı hallerde.

Taksirli suçlardan verilen cezalar hariç olmak üzere, askerî mahkemelerce üç ay veya daha az hapis cezası ile birlikte askerî öğrencilik hukukunu kaybettirme cezası da verilebilir.

Bu ceza ayrıca bir hükme gerek kalmaksızın;

A) Askerî öğrencilik sıfatının,

B) Muvazzaf askerî personel yetiştiren askerî okullara girme hakkının,
kaybedilmesi sonuçlarını doğurur.”

MADDE 9. — 1632 sayılı Kanunun değişik 34 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Asker kişileri hakkında memuriyetten mahrumiyet cezasının uygulanması

Madde 34. — Subaylar, astsubaylar, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında memuriyetten mahrumiyet cezası verildiği

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bir seneden fazla memuriyetten mahrumiyet cezasına hükümlülük halinde, bu Kanunun Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Altı aydan fazla memuriyetten mahrumiyet cezası alan uzman jandarma ve uzman erbaşların Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.

MADDE 9. – 1632 sayılı Kanunun değişik 35 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Rütbenin geri alınması cezası, niteliği, sonuçları ve yerine getirilmesi

Madde 35. – Rütbenin geri alınması cezası 30 uncu maddede yazılı hallerde erbaşlar hakkında uygulanır. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, rütbenin geri alınması işlemi idarece re'sen uygulanır.

Rütbenin geri alınması cezası, hükümlünün rütbesinin geri alınarak erliğe indirilmesi, askeri hizmetten doğan ve özel kanunda saklı tutulmayan bütün hakların kaybı sonuçlarını doğurur.

Bu ceza, cezalının rütbesinin kıt'ası huzurunda sökülmesi suretiyle yerine getirilir.

MADDE 10. – 1632 sayılı Kanunun değişik 39 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Askerî mahkemelerce verilen tutuklama kararları ile asker kişilerin hakkında verilen cezaların ve tutuklama kararlarının infaz yeri

Madde 39. – Asker kişilerin hakkında hükümlenen ve aşağıda gösterilen cezalar, 353 sayılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun beşinci kısmında yazılı esaslar dahilinde askerî cezaevlerinde infaz edilir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 10. — Tasarının 9 uncu maddesi 10 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 11. — Tasarının 10 uncu maddesi 11 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

takdirde, bu fer'i cezaya karşılık o kadar süre açığa çıkarılmalarına hükmolunur. Bu süre kıdemden ve emeklilik süresinden indirilir.

Yükümlü olan erbaş ve erler hakkında memuriyetten mahrumiyet cezası terhislerinden sonra yerine getirilir.

Bir seneden fazla memuriyetten mahrumiyet cezasına hükümlülük halinde, bu Kanunun Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarmaya ilişkin hükümleri uygulanır.

Altı aydan fazla memuriyetten mahrumiyet cezası alan uzman jandarma ve uzman erbaşların Türk Silahlı Kuvvetleri ile ilişkileri kesilir.”

MADDE 10. — 1632 sayılı Kanunun değişik 35 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Rütbenin geri alınması cezası, niteliği, sonuçları ve yerine getirilmesi

Madde 35. — Rütbenin geri alınması cezası 30 uncu maddede yazılı hallerde erbaşlar hakkında uygulanır. Bu husus mahkeme hükmünde belirtilmemiş olsa dahi, rütbenin geri alınması işlemi idarece re'sen uygulanır.

Rütbenin geri alınması cezası, hükümlünün rütbesinin geri alınarak erliğe indirilmesi, askerî hizmetten doğan ve özel kanunda saklı tutulmayan bütün hakların kaybı sonuçlarını doğurur.

Bu ceza, cezanın rütbesinin kıt'ası huzurunda sökülmesi suretiyle yerine getirilir.”

MADDE 11. — 1632 sayılı Kanunun değişik 39 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Askerî mahkemelerce verilen tutuklama kararları ile asker kişileri hakkında verilen cezaların ve tutuklama kararlarının infaz yeri

Madde 39. — Asker kişileri hakkında hükmolunan ve aşağıda gösterilen cezalar, 353 sa-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

A) Subay, astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde, görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında verilen ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden veya Devlet memurluğundan çıkarmayı, ilişik kesmeyi veya sözleşmenin feshini gerektirmeyen hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.

B) Askerî öğrenciler hakkında verilen ve askerî öğrencilik hukukunun kaybettirilmesi sonucunu doğurmayan hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.

C) Erbaş ve erler hakkında, asker edildikten sonra işledikleri suçlardan verilen bir yıl veya daha az süreli hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.

Hürriyeti bağlayıcı diğer cezalar, genel cezaevlerinde çektirilir. İnfaz sırasında hükümlülerin üzerinden askerlik kıyafeti ve işaretleri kaldırılır.

Genel cezaevlerinde ceza sürelerini tamamlayan askerlik yükümlüleri, geri kalan askerlik hizmetlerini tamamlamak üzere askerî makamlara teslim edilirler.

Yargı organlarınınca haklarında tutuklama kararı verilen asker kişiler, bu sıfatlarını korudukları sürece askerî tutukevine konurlar.

Savaş ve sıkıyönetim hallerinde askerî mahkemelerce tutuklanan sivil kişiler, askerî ceza ve tutukevlerine konurlar. Bu hallerin bitiminde tutuklular, Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine sivil tutukevlerine nakledilirler.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

yılı Askerî Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanununun beşinci kısmında yazılı esaslar dahilinde askerî cezaevlerinde infaz edilir.

A) Subay, astsubay, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarma ve uzman erbaşlar hakkında verilen ve Türk Silahlı Kuvvetlerinden veya Devlet memurluğundan çıkarmayı, ilişik kesmeyi veya sözleşmenin feshini gerektirmeyen hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.

B) Askerî öğrenciler hakkında verilen ve askerî öğrencilik hukukunun kaybettirilmesi sonucunu doğurmayan hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.

C) Erbaş ve erler hakkında, asker edildikten sonra işledikleri suçlardan verilen bir yıl veya daha az süreli hürriyeti bağlayıcı ceza hükümleri.

Hürriyeti bağlayıcı diğer cezalar, genel cezaevlerinde çektirilir. İnfaz sırasında hükümlülerin üzerinden askerlik kıyafeti ve işaretleri kaldırılır.

Genel cezaevlerinde ceza sürelerini tamamlayan askerlik yükümlüleri, geri kalan askerlik hizmetlerini tamamlamak üzere askerî makamlara teslim edilirler.

Yargı organlarınca haklarında tutuklama kararı verilen asker kişiler, bu sıfatlarını korudukları sürece askerî tutukevine konurlar.

Savaş ve sıkıyönetim hallerinde askerî mahkemelerce tutuklanan sivil kişiler, askerî ceza ve tutukevlerine konurlar. Bu hallerin bitiminde tutuklular, Adalet Bakanlığı ile Millî Savunma Bakanlığı arasında varılacak mutabakat üzerine sivil tutukevlerine nakledilirler."

MADDE 12. — 1632 sayılı Kanunun değişik 47 nci maddesinin başlığı ve (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Cezaların tecili ve hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler."

MADDE 12. — 22.5.1930 tarihli ve 1632 sayılı Askerî Ceza Kanununun değişik 47 nci maddesinin başlığı ve (A) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Cezaların tecili ve hürriyeti bağlayıcı cezalar yerine uygulanabilecek ceza ve tedbirler :"

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 11. — 1632 sayılı Kanununun 53 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Şartla salıverilme

Madde 53. — Askerî mahkemeler tarafından mahkûm edilen askerî şahıslar hakkında şartla salıverilme ve şartla salıverilme kararının geri alınması hususlarında 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Gerek askerî mahkemelerden ve gerekse adliye mahkemelerinden şartla tahliye kararı alanların tamamlanacak askerî yükümlülükleri varsa, tahliyelerinde tamamlattırılır.

MADDE 12. — 1632 sayılı Kanununun 67 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 67. — Aşağıda yazılı fiilleri işleyen asker kişileri, yabancı ülkeye kaçmış sayılarak üç seneden beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

A) Herhangi bir nedenle izinli olsa dahi, yabancı ülkeye gitme müsaadesi bulunmaksızın ülke sınırları dışında üç günü geçirenler.

B) Ülke sınırları dışındaki bir askerî birlik veya görev yerinden, deniz veya hava aracından kaçıp da bu durumda üç günü geçirenler.

C) Ülke sınırları dışındaki bir askerî birlikten, deniz veya hava aracından herhangi bir nedenle ayrı düşüp de askerî veya sivil bir Türk resmî makamına veya müttefik devlet makamlarına özürsüz olarak müracaat etmeksizin üç günü geçirenler.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“A) Askerî mahkemelerden Askerî Ceza Kanununun üçüncü babının dördüncü faslında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez ve para cezasına veya tedbirlerden birine de çevrilemez. Aynı Kanunun üçüncü babının üçüncü faslı ile 84 üncü maddesi hariç olmak üzere beşinci ve 130 uncu maddesi hariç olmak üzere sekizinci fasıllarında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez. Ancak fiili işlediği zaman 18 yaşını doldurmuş çocuklarla hüküm zamanında 70 yaşına girmiş olanların mahkûm oldukları bir seneden az hapis cezaları tecil olunabilir.”

MADDE 13. – Tasarının 11 inci maddesi 13 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 14. – Tasarının 12 nci maddesi

14 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“A) Askerî mahkemelerden Askerî Ceza Kanununun Üçüncü Babının Dördüncü Faslında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez ve para cezasına veya tedbirlerden birine de çevrilemez. Aynı Kanunun Üçüncü Babının Üçüncü Faslı ile 84 üncü maddesi hariç olmak üzere 5 inci ve 130 uncu maddesi hariç olmak üzere sekizinci fasıllarında yazılı suçlardan dolayı verilen cezalar tecil edilemez. Ancak fiili işlediği zaman 18 yaşını doldurmuş çocuklarla, hüküm zamanında 70 yaşına girmiş olanların mahkûm oldukları bir seneden az hapis cezaları tecil olunabilir.”

MADDE 13. – 1632 sayılı Kanunun 53 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şartla salıverilme

Madde 53. – Askerî mahkemeler tarafından mahkûm edilen askerî şahıslar hakkında şartla salıverilme ve şartla salıverilme kararının geri alınması hususlarında 765 sayılı Türk Ceza Kanunu ve 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkında Kanunun ilgili hükümleri uygulanır.

Gerek askerî mahkemelerden ve gerekse adliye mahkemelerinden şartla tahliye kararı alanların tamamlanacak askerî yükümlülükleri varsa, tabliyelerinde tamamlattırılır.”

MADDE 14. – 1632 sayılı Kanunun 67 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 67. – Aşağıda yazılı fiilleri işleyen asker kişileri, yabancı ülkeye kaçmış sayılarak üç seneden beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

A) Herhangi bir nedenle izinli olsa dahi, yabancı ülkeye gitme müsaadesi bulunmaksızın ülke sınırları dışında üç günül geçirenler,

B) Ülke sınırları dışındaki bir askerî birlik veya görev yerinden, deniz veya hava aracından kaçıp da bu durumda üç günül geçirenler,

C) Ülke sınırları dışındaki bir askerî birlikten, deniz veya hava aracından herhangi bir

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

D) Harp esiri iken serbest bırakılıp da askerî veya sivil bir Türk resmî makamına veya müttefik devlet makamlarına teslim olmak üzere harekete geçme imkânı doğduğu halde, özürsüz olarak hareketsiz kalan ve bu durumda üç günlü geçirenler.

Aşağıda yazılı hallerde beş seneden on seneye kadar hapis cezası verilir.

A) Fail beraberinde silah, mühimmat, savaş araç veya gerecini götürmüş ise.

B) Fail hizmet yaparken kaçmış ise.

C) Fail mtkerrir ise.

Seferberlik ve savaş halinde, bu maddede yazılı mehil bir güne iner. Bu maddedeki suçtu seferberlikte işleyenlere yedi seneden, savaş halinde işleyenlere ise on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası verilir.

MADDE 13. – 1632 sayılı Kanununun 68 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Mehil içinde yakalananların cezası

Madde 68. – 66 ve 67 nci maddelerde yazılı olan süreler içinde yakalananlara iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Aşağıda yazılı hallerde, gün unsuru aranmaz ve ceza artırılır.

A) Fail beraberinde silah, mühimmat, savaş araç veya gerecini götürmüş ise.

B) Fail hizmet yaparken kaçmış ise.

MADDE 14. – 1632 sayılı Kanununun 71 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Erbaşların rütbelerinin geri alınması

Madde 71. – Firar ve izin tecavüzü cürümlerinden hüküm giyen erbaşların rütbelerinin geri alınmasına da hükümlenir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

nedenle ayrı düşüp de askerî veya sivil bir Türk resmî makamına veya müttefik devlet makamlarına özürsüz olarak müracaat etmesizin üç günlük geçirenler,

D) Harp esiri iken serbest bırakılıp da askerî veya sivil bir Türk resmî makamına veya müttefik devlet makamlarına teslim olmak üzere harekete geçme imkânı doğduğu halde, özürsüz olarak hareketsiz kalan ve bu durumda üç günlük geçirenler.

Aşağıda yazılı hallerde beş seneden on seneye kadar hapis cezası verilir.

- A) Fail beraberinde silah , mühimmat, savaş araç veya gerecini götürmüş ise,
B) Fail hizmet yaparken kaçmış ise,
C) Fail mükerrer ise,

Seferberlik ve savaş halinde bu maddede yazılı mehil bir güne iner. Bu maddedeki suçlu seferberlikte işleyenlere yedi seneden, savaş halinde işleyenlere ise on seneden aşağı olmak üzere ağır hapis cezası verilir.”

MADDE 15. – Tasarının 13 üncü maddesi 15 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 15. – 1632 sayılı Kanununun 68 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Mehil içinde yakalananların cezası

Madde 68. – 66 ve 67 nci maddelerde yazılı olan süreler içinde yakalananlara iki aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Aşağıda yazılı hallerde, gün unsuru aranmaz ve ceza artırılır.

- A) Fail beraberinde silah, mühimmat, savaş araç ve gerecini götürmüş ise,
B) Fail hizmet yaparken kaçmış ise.”

MADDE 16. – Tasarının 14 üncü maddesi 16 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 16. – 1632 sayılı Kanununun 71 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Erbaşların rütbelerinin geri alınması

Madde 71. – Firar ve izin tecavüzü cürümlerinden hüküm giyen erbaşların rütbelerinin geri alınmasına da hükümlenur.”

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 15. — 1632 sayılı Kanunun değişik 76 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Tutukevi veya cezaevinden kaçmak veya kaçmaya aracı olmak

Madde 76. — Askerî tutukevi veya cezaevinden kaçmak veya kaçmaya aracı olmak suçlarını işleyen asker kişiler hakkında, 765 sayılı Türk Ceza Kanununun Dördüncü Bap Yedinci Faslında yer alan hükümler uygulanır.

Ancak, askerî ceza ve tutukevlerinden altı gün veya daha fazla süre ile kaçan asker kişilere verilecek hapis cezası veya asıl cezaya ilave olunacak hürriyeti bağlayıcı ceza bir yıldan az olamaz.

MADDE 16. — 1632 sayılı Kanunun değişik 77 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçmak, infaz şartlarına uymamak, kaçmaya aracı olmak

Madde 77. — Disiplin mahkemeleri ile disiplin amirleri tarafından verilen göz veya oda hapsi cezalarının çekildiği yeri terkedenlere veya cezanın diğer infaz şartlarını yerine getirmeyenlere, bir aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçanlara, aracı olanlara veya ihmal yahut kayıtsızlıkları ile kaçmalarına sebebiyet verenlere de aynı ceza uygulanır.

Göz veya oda hapsini çekmekte olduğu yeri terk fiili, altı gün veya daha fazla devam etmiş ise, verilecek hapis cezası bir yıldan az olamaz.

MADDE 17. — 1632 sayılı Kanunun değişik 81 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

2. Yukarıdaki fıkrada yazılı cezalar suç ortaklarına da uygulanır. Az vahim hallerde altı aydan beş seneye kadar hapis cezası verilir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — Tasarının 15 inci maddesi 17 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 18. — Tasarının 16 ncı maddesi 18 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 19. — Tasarının 17 nci maddesi 19 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 17. — 1632 sayılı Kanunun değişik 76 ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Tutukevi veya cezaevinden kaçmak veya kaçıma aracı olmak

Madde 76. — Askerî tutukevi veya cezaevinden kaçmak veya kaçıma aracı olmak suçlarını işleyen asker kişiler hakkında, Türk Ceza Kanununun Dördüncü Bab Yedinci Faslında yer alan hükümler uygulanır.

Ancak, askerî ceza ve tutukevlerinden altı gün veya daha fazla süre ile kaçan asker kişilere verilecek hapis cezası veya asil cezaya ilave olunacak hürriyeti bağlayıcı ceza bir yıldan az olamaz.”

MADDE 18. — 1632 sayılı Kanunun değişik 77 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçmak, infaz şartlarına uymamak, kaçıma aracı olmak

Madde 77. — Disiplin mahkemeleri ile disiplin amirleri tarafından verilen göz veya oda hapsi cezalarının çekildiği yeri terkedenlere veya cezanın diğer infaz şartlarını yerine getirmeyenlere, bir aydan altı aya kadar hapis cezası verilir.

Göz veya oda hapsi ceza yerinden kaçanlara, aracı olanlara veya ihmal yahut kayıtsızlıkları ile kaçmalarına sebebiyet verenlere de aynı ceza uygulanır.

Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları hariç, göz veya oda hapsini çekmekte olduğu yeri terk fiili, altı gün veya daha fazla devam etmiş ise, verilecek hapis cezası bir yıldan az olamaz.”

MADDE 19. — 1632 sayılı Kanunun değişik 81 inci maddesinin (2) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 18. — 1632 sayılı Kanunun değişik 82 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Amir veya üste saygısızlık ve tehdit

Madde 82. — Toplu asker karşısında veya silahlı iken hizmette veya hizmete ilişkin hallerde amire veya üste zorunlu olduğu saygıyı göstermeyen veya uyarmayı saygı duruşu ile kabul edip dinlemeyen asker kişiler, üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Amir veya üstünü herhangi bir suretle tehdit edenlere, altı aydan iki seneye kadar hapis cezası verilir. Fiil toplu asker karşısında veya silahlı iken veya hizmet esnasında işlendiği takdirde, verilecek hapis cezası bir yıldan az olamaz.

MADDE 19. — 1632 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Bir amire veya mafevke hakaret eden üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile hakaret hizmet esnasında yahut hizmete müteallik bir muameleden dolayı vukubulursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDE 20. — 1632 sayılı Kanunun 87 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Hizmete ilişkin emri hiç yapmayan asker kişiler bir aydan bir seneye kadar, emrin yerine getirilmesini söz veya fiili ile açıkça reddeden veya emir tekrar edildiği halde emri yerine getirmeyenler, üç aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 21. — 1632 sayılı Kanunun 88 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 88. — 87 nci maddede yazılı itaatsizlik suçlarını; toplu asker karşısında yahut silah başı emrine karşı veya silahlı iken veya hizmetten kısmen veya tamamen sıyrılmak kastı ile yapanlar

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 20. — Tasarının 18 inci maddesi 20 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 21. — 1632 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Bir amire veya üste hakaret eden üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile, hakaret hizmet esnasında yahut hizmete müteallik bir muameleden dolayı vukubulursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

MADDE 22. — Tasarının 20 nci maddesi 22 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 23. — Tasarının 21 inci maddesi 23 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

“2. — Yukarıdaki fıkrada yazılı cezalar suç ortaklarına da uygulanır. Az vahim hallerde altı aydan beş seneye kadar hapis cezası verilir.”

MADDE 20. — 1632 sayılı Kanunun değişik 82 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Amir veya üste saygısızlık ve tehdit

Madde 82. — Toplu asker karşısında veya silahlı iken hizmette veya hizmete ilişkin hallerde amire veya üste zorunlu olduğu saygıyı göstermeyen veya uyarmayı saygı duruşu ile kabul edip dinlemeyen asker kişiler, üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Amir veya üstünü herhangi bir suretle tehdit edenlere, altı aydan iki seneye kadar hapis cezası verilir. Fiil toplu asker karşısında veya silahlı iken veya hizmet esnasında işlendiği takdirde, verilecek hapis cezası bir yıldan az olamaz.”

MADDE 21. — 1632 sayılı Kanunun 85 inci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Bir amire veya üste hakaret eden üç aydan bir seneye kadar hapis cezası ile, hakaret hizmet esnasında yahut hizmete müteallik bir muameleden dolayı vukubulursa altı aydan üç seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 22. — 1632 sayılı Kanunun 87 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Hizmete ilişkin emri hiç yapmayan asker kişiler bir aydan bir seneye kadar, emrin yerine getirilmesini söz veya fiili ile açıkça reddeden veya emir tekrar edildiği halde emri yerine getirmeyenler, üç aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.”

MADDE 23. — 1632 sayılı Kanunun 88 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 88. — 87 nci maddede yazılı itaat-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

altı aydan beş seneye kadar hapis, seferberlikte beş seneye kadar ağır hapis ve düşman karşısında on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 22. — 1632 sayılı Kanunun 89 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

1. Emre itaatsizlik sonucu bir insanın hayatını tehlikeye koyan, memleketin veya bir askerî birliğin güvenliğini veya savaş hazırlığını veya eğitimini önemli derecede ihlal eden veya büyük bir zarar meydana getiren yahut başkasının malına önemli bir zarar veren asker kişiler, bir seneden on seneye kadar hapis, seferberlikte iki seneden onbeş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 23. — 1632 sayılı Kanunun 115 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Memuriyet nüfuzunun sair suretle kötüye kullanılması

Madde 115.—Emir vermek yetkisini veya memuriyet nüfuzunu kötüye kullanarak mevzuatın tayin ettiği ahvalden başka bir suretle herhangi bir gerçek veya tüzelkişi yahut astı hakkında keyfî bir işlem yapan yahut yapılmasını emreden amir veya üst, bir aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu işlem, siyasî bir amaçla yahut kişisel bir çıkar sağlamak için yapılmış veya yapılması emredilmiş ise, fiil başka bir suç oluşturmadığı takdirde altı aydan aşağı olmamak üzere hapis cezası verilir.

MADDE 24. — 1632 sayılı Kanunun 130 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 130. —Askerî eşyayı kasten terk veya kısmen yahut tamamen tahrip eden, özürsüz kaybeden veya harabolmasına sebebiyet veren veya özel menfaati için kullanan asker kişiler, eşyanın değeri, önemi, meydana gelen hasarın miktarı ve fiilin işleniş şekline göre üç aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 24. — Tasarının 22 nci maddesi 24 üncü madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 25. — Tasarının 23 üncü maddesi 25 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 26. — Tasarının 24 üncü maddesi 26 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

sizlik suçlarını; toplu asker karşısında yahut silah başı emrine karşı veya silahlı iken veya hizmetten kısmen veya tamamen sıyrılmak kastı ile yapanlar altı aydan beş seneye kadar hapis, seferberlikte beş seneye kadar ağır hapis ve düşman karşısında on seneden aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.”

MADDE 24. — 1632 sayılı Kanununun 89 uncu maddesinin (1) numaralı fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“1. Emre itaatsizlik sonucu bir insanın hayatını tehlikeye koyan, memleketin veya bir askerî birliğin güvenliğini veya savaş hazırlığını veya eğitimini önemli derecede ihlal eden veya büyük bir zarar meydana getiren yahut başkasının malına önemli bir zarar veren asker kişiler, bir seneden on seneye kadar hapis, seferberlikte iki seneden onbeş seneye kadar ağır hapis cezası ile cezalandırılırlar.”

MADDE 25. — 1632 sayılı Kanununun 115 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Memuriyet nüfuzunun sair suretle kötüye kullanılması

Madde 115. — Emir vermek yetkisini veya memuriyet nüfuzunu kötüye kullanarak mevzuatın tayin ettiği ahvalden başka bir suretle herhangi bir gerçek veya tüzel kişi yahut astı hakkında keyfi bir işlem yapan yahut yapılmasını emreden amir veya üst, bir aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılır.

Bu işlem, siyasi bir amaçla yahut kişisel bir çıkar sağlamak için yapılmış veya yapılması emredilmiş ise, fiil başka bir suç oluşturmadığı takdirde altı aydan aşağı olmamak üzere hapis cezası verilir.”

MADDE 26. — 1632 sayılı Kanununun 130 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 130. — Askerî eşyayı kasten terk veya kısmen yahut tamamen tahrip eden, özür-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Suç konusu eşya; silah, mühimmat, savaş aracı veya gereci ise ceza artırılır.

Kaybedilen, kasten terk veya kısmen yahut tamamen tahrip edilen veya harabolmasına sebebiyet verilen eşyanın ödettirilmesine de ayrıca hükmolunur.

MADDE 25. — 1632 sayılı Kanunun Değişik 131 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Az vahim hallerde, altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunabilir.

MADDE 26. — 1632 sayılı Kanunun 132 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Üstünün, astının ve arkadaşının bir şeyini çalanlar

Madde 132. — Bir üstünün, arkadaşının veya astının bir şeyini çalan asker kişiler, altı aydan beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

MADDE 27. — 1632 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Şartnameye aykırı mal veya hizmet kabul etmek

Madde 143. — Sözleşmeye bağlanmış yiyecek, giyecek, teçhizat veya diğer mal ve hizmetler ile her nevi imalat ve inşaatı, sözleşmeye ilişkin şartname ve numunelerine uymadıkları halde kabul eden veya ettirenler bir yıldan az olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Fiil ceza kanunlarına göre daha ağır bir suç teşkil ediyorsa, ceza o kanuna göre tayin edilir.

Kabul edilen veya ettirilen eşya; silah, mühimmat, savaş aracı veya gereci ise veya suç seferberlik veya savaş halinde işlenmişse ceza artırılır.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 27. — Tasarının 25 inci maddesi 27 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 28. — Tasarının 26 ncı maddesi 28 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 29. — Tasarının 27 nci maddesi 29 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

süz kaybeden veya harabolmasına sebebiyet veren veya özel menfaati için kullanan asker kişiler, eşyanın değeri, önemi, meydana gelen hasarın miktarı ve fiilin işleniş şekline göre üç aydan iki seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Suç konusu eşya; silah, mühimmat, savaş aracı veya gereci ise ceza artırılır.

Kaybedilen, kasten terk veya kısmen yahut tamamen tahrip edilen veya harabolmasına sebebiyet verilen eşyanın ödettirilmesine de ayrıca hükmolunur.”

MADDE 27. — 1632 sayılı Kanunun değişik 131 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının ikinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Az vahim hallerde, altı aydan üç seneye kadar hapis cezası hükmolunabilir.”

MADDE 28. — 1632 sayılı Kanunun 132 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Üstün, astının veya arkadaşının bir şeyini çalanlar

Madde 132. — Bir üstünün, arkadaşının veya astının bir şeyini çalan asker kişiler, altı aydan beş seneye kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.”

MADDE 29. — 1632 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Şartnameye aykırı mal veya hizmet kabul etmek

Madde 143. — Sözleşmeye bağlanmış yiyecek, giyecek, teçhizat veya diğer mal ve hizmetler ile her nevi imalat ve inşaatı, sözleşmeye ilişkin şartname ve nümunelerine uymadıkları halde kabul eden veya ettirenler üç yıldan az olmamak üzere hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Fiil ceza kanunlarına göre daha ağır bir suç teşkil ediyorsa ceza o kanuna göre tayin edilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 28. — 1632 sayılı Kanunun değişik 148 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Siyasi faaliyetlerde bulunanlar

Madde 148. — Askerî şahıslardan;

A) Siyasî bir partiye üye olmak için müracaat eden veya herhangi bir suretle siyasi partilere girenler,

B) Siyasî amaçla toplantı yapan veya aynı amaçla siyasi gösterilere katılanlar,

C) Siyasî amaçla nutuk söyleyen, demeç veren, yazı yazan veya telkinde bulunanlar,

D) Siyasî toplantılara resmî veya sivil kıyafetle katılanlar,

E) Herhangi bir sebep yalnız veya toplu olarak siyasi mahiyette beyanname hazırlayan, hazırlanmış beyannameyi imzalayan, imzalatan veya yayın organlarına ulaştırarak veya dağıtanlar,

Fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bir aydan beş yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılırlar.

Bu cürümler, seferberlikte işlenirse ceza iki misli olarak hükmolunur.

MADDE 29. — 1632 sayılı Kanunun değişik 153 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 153. — Fahişeliği veya iffetsizliği anlaşılmış olan bir kadınla bilerek evlenen veya evlilik bağına devam ettirmekte veya böyle bir kadını yanında bulundurmakta veyahut karı koca gibi herhangi bir kadınla nikahsız olarak devamlı surette yaşamakta ısrar eden asker kişiler hakkında Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezasına, erbaşlar, hakkında rütbenin geri alınmasına hükmlenir.

Bir kimseyle gayri tabii mukarenette bulunan yahut bu fiili kendisine rızasıyla yaptıran asker kişiler hakkında, fiilleri başka bir suç oluştursa bile, ayrıca Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası, erbaşlar için rütbenin geri alınması cezası verilir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 30. — Tasarının 28 inci maddesi 30 uncu madde olarak Komisyonumuzca ay-
nen kabul edilmiştir.

MADDE 31. — Tasarının 29 uncu madde-
si 31 inci madde olarak Komisyonumuzca ay-
nen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Kabul edilen veya ettirilen eşya silah, mü-
himmat, savaş aracı veya gereci ise veya suç
seferberlik veya savaş halinde işlenmişse ceza
artırılır.”

MADDE 30. — 1632 sayılı Kanunun deği-
şik 148 inci maddesi başlığı ile birlikte aşığı-
daki şekilde değiştirilmiştir.

“Siyasî faaliyetlerde bulunanlar

Madde 148. — Askerî şahıslardan;

A) Siyasî bir partiye üye olmak için mür-
caat eden veya herhangi bir suretle siyasî par-
tilere girenler,

B) Siyasî amaçla toplantı yapan veya aynı
amaçla siyasî gösterilere katılanlar,

C) Siyasî amaçla nutuk söyleyen, demeç
veren, yazı yazan veya telkinde bulunanlar,

D) Siyasî toplantılara resmî veya sivil kı-
yafete katılanlar,

E) Herhangi bir sebeple yalnız veya top-
lu olarak siyasî mahiyette beyanname hazırla-
yan, hazırlanmış beyannameyi imzalayan, im-
zalatan veya yayın organlarına ulaştıran veya
dağıtanlar,

fiil daha ağır bir cezayı gerektirmediği
takdirde, bir aydan beş yıla kadar hapis cezası
ile cezalandırılırlar.

Bu cürümler, seferberlikte işlenirse ceza
iki misli olarak hükmolunur.”

MADDE 31. — 1632 sayılı Kanunun de-
ğişik 153 üncü maddesi aşığıdaki şekilde de-
ğiştirilmiştir.

“Madde 153. — İffetsizliği anlaşılmış
olan bir kimse ile bilerek evlenen veya evlilik
bağını devam ettirmekte veya böyle bir kimse-
yi yanında bulundurmakta veya karı koca gibi
herhangi bir kimse ile nikâhsız olarak devam-
lı surette yaşamakta ısrar eden asker kişiler
hakkında Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma
cezasına, erbaşlar hakkında rütbenin geri alın-
masına hükmolunur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 30. — 1632 sayılı Kanununun 165 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 165. — Askerî şahıslar hakkında verilebilecek disiplin cezaları şunlardır :

A) Subaylar, astsubaylar, Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar hakkında:

1. Uyarı.

2. Aylık Kesilmesi :Ek göstergeler dahil, cezalının brüt aylığından 1/30 -1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

3. Göz Hapsi :Dört haftaya kadar.

4. Oda Hapsi :Dört haftaya kadar.

Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurlarına, sadece amire saygısızlık ve emre itaatsizlik suçlarından dolayı disiplin cezası verilebilir. Disiplin bozucu diğer eylemleri hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır.

B) Askerî öğrenciler hakkında :

1. Uyarı.

2. İzinsizlik : Altı haftaya kadar.

3. Oda Hapsi :Dört haftaya kadar.

C) Erbaşlar ve erler hakkında :

1. İzinsizlik :Sekiz haftaya kadar.

2. Sıra Harici Hizmet :Dört haftaya kadar.

3. Oda Hapsi :Dört haftaya kadar.

4. Rütbenin geri alınması (Erbaşlar için).

MADDE 31. — 1632 sayılı Kanununun 166 ncı maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Aylık kesilmesi, tam lira üzerinden yapılır. Kesinti miktarı bin liradan aşağı olamaz. Hapis cezaları tam gün üzerinden tayin edilir. Bir günden aşağı hapis cezası olamaz.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 32. - Tasarımın 30 uncu maddesi 32 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

Bir kimseyle gayri tabii mukarenette bulunan yahut bu fiili kendisine rızasıyla yaptırın asker kişiler hakkında, fiilleri başka bir suç oluştursa bile, ayrıca Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma cezası, erbaşlar için rütbenin geri alınması cezası verilir.”

MADDE 32. — 1632 sayılı Kanununun 165 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Madde 165. — Askerî şahıslar hakkında verilebilecek disiplin cezaları şunlardır :

A) Subaylar, astsubaylar, Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurları, uzman jandarmalar ve uzman erbaşlar hakkında :

1. Uyarı.

2. Aylık Kesilmesi : Ek göstergeler dahil, cezanın brüt aylığından 1/30 - 1/8 arasında kesinti yapılmasıdır.

3. Göz Hapsi : Dört haftaya kadar.

4. Oda Hapsi : Dört haftaya kadar.

Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurlarına, sadece amire saygısızlık ve emre itaatsizlik suçlarından dolayı disiplin cezası verilebilir. Disiplin bozucu diğer eylemleri hakkında ilgili kanun hükümleri uygulanır.

B) Askerî öğrenciler hakkında :

1. Uyarı.

2. İzinsizlik : Altı haftaya kadar.

3. Oda Hapsi : Dört haftaya kadar.

C) Erbaşlar ve erler hakkında :

1. İzinsizlik : Sekiz haftaya kadar.

2. Sıra Harici Hizmet : Dört haftaya kadar.

3. Oda Hapsi : Dört haftaya kadar.

4. Rütbenin geri alınması (Erbaşlar için).”

MADDE 33. — 1632 sayılı Kanununun 166 ncı maddesinin (B) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

B) Aylık kesilmesi, tam lira üzerinden yapılır. Kesinti miktarı onmilyon liradan az ola-

“B) Aylık kesilmesi, tam lira üzerinden yapılır. Kesinti miktarı onmilyon liradan az

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 32. — 1632 sayılı Kanununun 171 inci maddesine bağlı cetvel, (EK-1) cetvelle değiştirilmiştir.

MADDE 33. — 1632 sayılı Kanununun 172 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Disiplin amirlerine vekâlet edenler

Madde 172. — Disiplin amirleri vekil dahi olsalar, vekâlet ettikleri kadroda gösterilen rütbenin ceza verme yetkisini haizdirler.

MADDE 34. — 1632 sayılı Kanununun 185 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Uyarı, aylık kesilmesi, izinsizlik ve sıra harici hizmet cezalarının infazı

Madde 185. — Uyarı, aylık kesilmesi, izinsizlik ve sıra harici hizmet cezaları aşağıdaki şekilde infaz edilir.

A) Uyarı :Cezalının görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığıнын yazı ile bildirilmesidir.

B) Aylık Kesilmesi :Cezalının ek göstergeler dahil brüt aylığından, ceza kararında belirtilen oranda kesinti yapılmasıdır.

C) İzinsizlik :Cezalının hafta tatilinden yararlanamamasıdır.

D) Sıra Harici Hizmetler :Cezalının askerî hizmetlerde, sırası dışında ve fazla olarak dört haftaya kadar çalıştırılmasıdır.

MADDE 35. — 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 7. — Bu Kanunda ve diğer kanunlarda geçen;

A) "Gedikli ve küçük zabıt" ibareleri "astsubay",

B) "Toplu Efrat" ibaresi "Toplu Asker",

C) "Tard, ihraç ve rütbenin geri alınması" fer'i cezaları (erbaşlar için öngörülen rütbenin geri alınması fer'i cezası hariç), "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" fer'i cezası,

Olarak değiştirilmiştir.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

maz. Hapis cezaları tam gün üzerinden tayin edilir. Bir günden aşağı hapis cezası olamaz.

MADDE 34. - Tasarının 32 nci maddesi ekli cetvelde yapılan değişikliklerle beraber 34 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

MADDE 35. - Tasarının 33 üncü maddesi 35 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 36. - Tasarının 34 üncü maddesi 36 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 37. - 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

EK MADDE 7. - Bu Kanunda ve diğer kanunlarda geçen;

A) "Başgedikli", "Gedikli" ve "Küçük Zabıt" ibareleri "Astsubay",

B) "Toplu Efrat" ibaresi "Toplu Asker", "Efrat" ibaresi sadece "Erbaş ve Er", "Nefer" ibaresi "Er"

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

olamaz. Hapis cezaları tam gün üzerinden tayin edilir. Bir günden aşağı hapis cezası olamaz."

MADDE 34. - 1632 sayılı Kanunun 171 inci maddesine bağlı cetvel, (EK-1) cetvelle değiştirilmiştir.

MADDE 35. - 1632 sayılı Kanunun 172 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Disiplin amirlerine vekâlet edenler

Madde 172. - Disiplin amirleri vekil dahi olsalar, vekâlet ettikleri kadroda gösterilen rütbenin ceza verme yetkisini haizdirler."

MADDE 36. - 1632 sayılı Kanunun 185 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Uyarı, aylık kesilmesi, izinsizlik ve sıra harici hizmet cezalarının infazı

Madde 185. - Uyarı, aylık kesilmesi, izinsizlik ve sıra harici hizmet cezaları aşağıdaki şekilde infaz edilir.

A) Uyarı : Cezalının görevinde ve davranışında kusurlu sayıldığıнын yazı ile bildirilmesidir.

B) Aylık Kesilmesi : Cezalının ek göstergeler dahil brüt aylığından, ceza kararında belirtilen oranda kesinti yapılmasıdır.

C) İzinsizlik : Cezalının hafta tatilinden yararlanamamasıdır.

D) Sıra Harici Hizmetler : Cezalının askerî hizmetlerde, sırası dışında ve fazla olarak dört haftaya kadar çalıştırılmasıdır."

MADDE 37. - 1632 sayılı Kanuna aşağıdaki madde eklenmiştir.

"EK MADDE 7. - Bu Kanunda ve diğer kanunlarda geçen;

A) "Başgedikli", "Gedikli" ve "Küçük Zabıt" ibareleri "Astsubay",

B) "Toplu Efrat" ibaresi "Toplu Asker", "Efrat" ibaresi sadece "Erbaş ve er", "Nefer" ibaresi "Er",

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 36.—1632 sayılı Kanunda yer alan; katıksız hapis cezası ve bu cezanın uygulanmasına ilişkin hükümlerle aynı Kanunun 33, 36, 37, 83, 86, 149, 152, 154 üncü maddeleri ile 25 inci maddesinin (4) numaralı bendinin ilk cümlesi ve 134 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 37.—Bu Kanun yayımı tarihinden iki ay sonra yürürlüğe girer.

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

C) "Tard, ihraç ve rütbenin geri alınması" fer'i cezaları (erbaşlar için öngörülen rütbenin geri alınması fer'i cezası hariç), "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" fer'i cezası,

Olarak değiştirilmiştir."

MADDE 38. — Tasarının 36 nci maddesi 38 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 39. — Tasarının 37 nci maddesi 39 uncu madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

C) "Tard, ihraç ve rütbenin geri alınması" fer'i cezaları (erbaşlar için öngörülen rütbenin geri alınması fer'i cezası hariç), "Türk Silahlı Kuvvetlerinden çıkarma" fer'i cezası,

Olarak değiştirilmiştir."

MADDE 38. — 1632 sayılı Kanunda yer alan; katıksız hapis cezası ve bu cezanın uygulanmasına ilişkin hükümlerle aynı Kanunun 33, 36, 37, 83, 86, 149, 152, 154 üncü maddeleri ile 25 inci maddesinin (4) numaralı bendinin ilk cümlesi ve 134 üncü maddesinin (2) numaralı fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 39. — Bu Kanun yayımı tarihinden iki ay sonra yürürlüğe girer.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 38. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>S. Demirel</i> Başbakan	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı ve Başb. Yrd.	<i>C. Çağlar</i>
<i>Prof. E. İnönü</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>E. Ceyhan</i>
<i>T. Çiller</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>A. Gönen</i>
<i>I. Tez</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>G. Ergenekon</i>
<i>Prof. T. Akyol</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>M. Kahraman</i>
<i>O. Kılıcıoğlu</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>M. A. Yılmaz</i>
<i>Ö. Barutçu</i>	Devlet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>Ş. Ercan</i>
<i>E. Şahin</i>	Adalet Bakanı
Devlet Bakanı	<i>M. S. Oktay</i>
<i>M. Batallı</i>	İçişleri Bakanı
Millî Savunma Bakanı	<i>İ. Sezgin</i>
<i>N. Ayaz</i>	Maliye ve Gümrük Bakanı
Dışişleri Bakanı	<i>S. Oral</i>
<i>H. Çetin</i>	Bay. ve İskân Bakanı
Millî Eğitim Bakanı	<i>Prof. O. Kumbaracıbaşı</i>
<i>K. Toptan</i>	Ulaştırma Bakanı
Sağlık Bakanı	<i>Y. Topçu</i>
<i>Y. Aktuna</i>	Çal. ve Sos. Gıtv. Bakanı
Tarım ve Köyişleri Bakanı	<i>M. Moğultay</i>
<i>N. Cevheri</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
Sanayi ve Ticaret Bakanı	<i>E. Faralyalı</i>
<i>M. T. Köse</i>	Turizm Bakanı
Kültür Bakanı	<i>Prof. A. Ateş</i>
<i>D. F. Sağlar</i>	Çevre Bakanı
Orman Bakanı	<i>B. D. Akyürek</i>
<i>V. Taur</i>	

(Millî Savunma Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 40. — Tasarının 38 inci maddesi
40 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen
kabul edilmiştir.

(Adalet Komisyonunun
Kabul Ettiği Metin)

MADDE 40. — Bu Kanun hükümlerini
Bakanlar Kurulu yürütür.

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METNE EKİLİ CETVEL
EK-1 CETVEL
171 İNCİ MADDEYE BAĞLI CETVEL

Disiplin Amirinin Rütbeleri	Uyan	Aylık Kesilmesi	İzinsizlik		Sıra Harici Hizmet		Göz Hapsi			Oda Hapsi			Rütbenin Gerisi Alınması			
			Herkes için	Sb. Astsb.Svl.Me. Uz.J.ve Uz.Erbaş	Uzman Erbaş Erbaş ve Er	Askerî Öğren	Uzman Erbaş Erbaş ve Er	Subay	Astsubay	Uzman Jan.Uzman Erbaş	Subay	Astsubay	Askerî Öğrenci	Uzman Jan. Uzman Erbaş	Erbaş ve Er	Erbaş
Erbaş-Uzman Jandarma	Verebilir	-	Bir hafta	-	2 Güne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Uzman Erbaş (Müfrez buldukları sürece)			sonu tatili		kadar											
Astsubaylar																
(Müfrez buldukları sürece)	Verebilir	-	iki hafta	-	3 Güne	-	2 Güne	3 Güne	-	2 Güne	-	3 Güne	3 Güne	-	-	-
			sonu tatili		kadar		kadar	kadar		kadar		kadar	kadar			
Atgım.-Tüm.(Müfrez veya müstakil bulduklarında)	Verebilir	-	Üç hafta	Bir hafta	5 güne	-	3 Güne	3 Güne	-	3 Güne	2 Güne	3 Güne	5 Güne	-	-	-
			sonu tatili	sonu tatili	kadar		kadar	kadar		kadar	kadar	kadar	kadar			
Östeğmen	Verebilir	1/25'e	Dört hafta	iki hafta	7 Güne	3 Güne	5 Güne	5 Güne	3 Güne	5 Güne	3 Güne	5 Güne	7 Güne	-	-	-
Yüzbaşı		kadar	sonu tatili	sonu tatili	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar			
Binbaşı	Verebilir	1/20'ye	Beş hafta	Üç hafta	14 güne	7 güne	7 Güne	7 Güne	7 Güne	7 Güne	7 Güne	7 Güne	14 Güne			
Yarbay		kadar	sonu tatili	sonu tatili	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar			
Albay	Verebilir	1/16'ya	Altı hafta	Dört hafta	21 Güne	14 Güne	14 Güne	14 Güne	14 Güne	14 Güne	14 Güne	14 Güne	21 Güne			
		kadar	sonu tatili	sonu tatili	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar			
Tuğgeneral-Tuğamiral	Verebilir	1/12'ye	Yedi hafta	Beş hafta	28 Güne	21 Güne	21 Güne	21 Güne	21 Güne	21 Güne	21 Güne	21 Güne	28 Güne	Verebilir.		
Tümgeneral-Tümaniral		kadar	sonu tatili	sonu tatili	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar			
Korgeneral-Koramiral	Verebilir	1/8'e	Sekiz hafta	Altı hafta	28 Güne	28 Güne	28 Güne	28 Güne	28 Güne	28 Güne	28 Güne	28 Güne	28 Güne	Verebilir.		
Orgeneral-Oramiral		kadar	sonu tatili	sonu tatili	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar	kadar			
Mareşal-B. Amiral																

NOT : 1. Albay ve daha yukarı rütbelere uyarı cezasından başka disiplin cezası verilemez.

2. Sivil memurlara göz ve oda hapsi cezası verilirken sürenin tayininde, öğrenim ve sosyal durumları dikkate alınır.

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE BAĞLI CETVEL
EK-1 CETVEL
171 İNCİ MADDEYE BAĞLI CETVEL

Disiplin Amirinin Rütbeleri	Uyarı	Aynı Kesilmesi		İzinlilik	Sıra Harici		Göz Hapsi				Oda Hapsi			Rütbenin Geri Alınması	
		Herkes İçin	Sb.Astsb., Sv1.Me Üz.1 ve Üz. Erbaş		Uzman Erbaş Erbaş ve Er	Askeri Öğrenci	Uzman Erbaş		Uzman Jandarma,		Askeri		Uzman Jandarma,		
							Erbaş ve Er	Subay	Astsubay	Uzman Erbaş	Subay	Astsubay	Öğrenci		Uzman Erbaş
Erbaş-Uzman Jandarma-uzman Erbaş (Müfrez Bulundukları Sürece)	Verebilir	-	-	Bir Hafta Sonu Tatili	-	2 Güne Kadar	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Astsubaylar (Müfrez Bulundukları Sürece)	"	-	-	İki Hafta Sonu Tatili	-	3 Güne Kadar	-	2 Güne Kadar	3 Güne Kadar	-	2 Güne Kadar	-	3 Güne Kadar	3 Güne Kadar	-
Astgım-Tgım. (Müfrez veya Müstakıl Bulunduklarında)	"	-	-	Üç Hafta Sonu Tatili	Bir Hafta Sonu Tatili	5 Güne Kadar	-	3 Güne Kadar	3 Güne Kadar	-	3 Güne Kadar	2 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	-
Üsteğmen Yarbay	"	1/25'e Kadar	-	Dört Hafta Sonu Tatili	İki Hafta Sonu Tatili	7 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	5 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	7 Güne Kadar	-
Binbaşı Yarbay	"	1/20'ye Kadar	-	Beş Hafta Sonu Tatili	Üç Hafta Sonu Tatili	14 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	14 Güne Kadar	-
Albay	"	1/16'ya Kadar	-	Altı Hafta Sonu Tatili	Dört Hafta Sonu Tatili	21 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	21 Güne Kadar	-
Tuğgeneral-Tuğamiral Tümgeneral-Tümmiral	"	1/12'ye Kadar	-	Yedi Hafta Sonu Tatili	Beş Hafta Sonu Tatili	28 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	28 Güne Kadar	Verebilir
Korgeneral-Koramiral Orgeneral-Oramiral Mareşal-B. Amiral	"	1/8'e Kadar	-	Sekiz Hafta Sonu Tatili	Altı Hafta Sonu Tatili	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	Verebilir

NOT : 1. Albay, Yarbaylara, Tuğgeneral ve Tümgeneraller, Albaylara; Mareşal ve Orgeneraller ile Korgeneraller ve Millî Savunma Bakanı, Tuğgeneraller ve Tümgeneraller ve daha üst rütbelilere ancak aynı cezası verilir.

2. Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurlarına göz ve oda hapsi cezası verilirken sürenin tayininde, öğrenim ve sosyal duramları dikkate alınır.

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METNE EKLİ CETVEL

EK-1 CETVEL

171 İNCİ MADDEYE BAĞLI CETVEL

Disiplin Amininin Rütbesi	Uyan	Aylık Kesilmesi	İzinsizlik	Sıra Harici Hizmet		Göz Hapsi			Oda Hapsi			Rütbesinin Geri Alınması		
				Uzman Erbaş	Astsubay	Astsubay ve Devlet Memurları	Uzman Erbaş	Astsubay ve Devlet Memurları	Uzman Jandarma ve Uzman Erbaş	Astsubay ve Devlet Memurları				
	Herkese İzin	Sh.Astsub. De.Me. Uz. ve Uz. Erbaş	Uzman Erbaş Erbaş ve Fr	Astsubay Örgüseli	Uzman Erbaş Erbaş ve Fr	Sıhavy	Uzman Erbaş Erbaş ve Fr	Sıhavy	Astsubay ve Devlet Memurları	Astsubay ve Devlet Memurları	Uzman Jand. ve Uz. Erbaş	Erbaş ve Fr	Erbaş	
Uzman Jandarma-Uzman Erbaş ve Erbaş (Müfrez Bulunmadıkları Sürece)	Verilebilir	-	Bir Hafta Sonu Tatili	-	2 Güne Kadar	-	-	-	-	-	-	-	-	
Astsubaylar (Müfrez Bulunmadıkları Sürece)	-	-	İki Hafta Sonu Tatili	-	3 Güne Kadar	-	2 Güne Kadar	3 Güne Kadar	-	2 Güne Kadar	-	3 Güne Kadar	3 Güne Kadar	
Astsubay-Tüm (Müfrez veya Müstakki Bulunmadıklarında)	-	-	Üç Hafta Sonu Tatili	Bir Hafta Sonu Tatili	5 Güne Kadar	-	3 Güne Kadar	3 Güne Kadar	-	3 Güne Kadar	2 Güne Kadar	3 Güne Kadar	3 Güne Kadar	
Östeğmen ve Yüzbaşı	-	1/25'e Kadar	Dört Hafta Sonu Tatili	İki Hafta Sonu Tatili	7 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	5 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	3 Güne Kadar	5 Güne Kadar	7 Güne Kadar	
Binbaşı ve Yarbay	-	1/20'ye Kadar	Beş Hafta Sonu Tatili	Üç Hafta Sonu Tatili	14 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	7 Güne Kadar	14 Güne Kadar	
Albay	-	1/16'ya Kadar	Altı Hafta Sonu Tatili	Dört Hafta Sonu Tatili	21 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	14 Güne Kadar	21 Güne Kadar	
Tuğgeneral-Tuğamiral Tümgeneral-Tücanamiral	-	1/12'ye Kadar	Yedi Hafta Sonu Tatili	Beş Hafta Sonu Tatili	28 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	21 Güne Kadar	28 Güne Kadar	Verilebilir
Korgeneral-Koramiral Orgeneral-Oramiral	-	1/8'e Kadar	Sekiz Hafta Sonu Tatili	Altı Hafta Sonu Tatili	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	28 Güne Kadar	Verilebilir
Mareşal-Büyük Amiral Millî Savunma Bakanı	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

NOT : 1. Albaylar, Yarbaylar, Tuğgeneral ve Tümamiraller, Albaylara, Millî Savunma Bakanı, Mareşal ve Orgeneraliler ile Korgeneraliler, Tuğgeneraliler ve daha üst rütbelilere ancak uyan cezası verilir.

2. Millî Savunma Bakanlığı ve Türk Silahlı Kuvvetlerinde görevli Devlet memurlarına göz ve oda hapsi cezası verilirken sürenin tayininde, öğrenim ve sosyal durumları dikkate alınır.